

HOMEBUILDERS MINISTRY

A Ministry of Rowland Road Baptist Church, 336 Rowland Road, Monroe, LA 71203

Biblinis požiūris į vaikų
auklėjimą

HOMEBUILDERS MINISTRY

Biblinis požiūris į vaikų auklėjimą

Larry D. and Thelita B. Fincher
© 2004 HomeBuilders Ministry
303 Chadwick Drive • West Monroe, LA 71291
Phone (318) 397-2558 • info@homebuildersministry.org
www.homebuildersministry.org

Turinys

IVADAS	1	
SANTUOKOS IR VAIKŲ AUKLĖJIMO		PRIEDAS
		Apie autorius
SUDERINIMAS		
Santuoka ir vaikų auklėjimas	3	
Biblinis požiūris ir principai	6	
Pritaikymai ir sprendimai	9	
VAIKŲ AUKLĖJIMO PAGRINDAI		
Vaikų auklėjimo autoritetas	14	
Vaikų auklėjimo tikslas	16	
Vaikų auklėjimo procesas	18	
Vaikų auklėjimo standartai ir stiprybė	20	
Paveldėjimas, aplinka ir valia	21	
Vaikų auklėjimo svarba	24	
Vaikų auklėjimo strategija	25	
VAIKŲ AUKLĖJIMO ĮGŪDŽIAI		
Meilė ir pripažinimas	28	
Mokymas	33	
Disciplina	38	

BIBLINIS POŽIŪRIS Į VAIKŲ AUKLĖJIMĄ

Visa, ką jums reikia žinoti apie vaikų auklėjimą, galite rasti Biblijoje.

Dievas turi planą šeimai Psalmė 127: 1 “*Jei Viešpats nestato namų, veltui vargsta statytojai*“. Šis planas yra užbaigtas ir apima santykius su Dievu išgelbėjime, santykius tarp vyro ir žmonos santuokoje ir santykius tarp tėvų ir vaikų jų auklėjime. Šios medžiagos tema yra vaikų auklėjimas.

Vaikų auklėjimas niekuomet nėra nuobodus, jis dažnai kelia neviltį, visuomet reikalauja daug pastangų, bet nepaisant to yra Dievo palaiminimas. Dievas pasirinko tėvus ir motinas vaikų auklėjimo procesui, kad jie atvestų vaikus į pasaulį ir dalyvautų jų vystymosi procese, kuriame vaikai tampa tuo, kuo Dievas yra skyręs jiems būti. Vaikų auklėjimas padeda suprasti Dievo santykius su mumis. Koks meilės ir pasitikėjimo gestas iš Dievo pusės! Kokia bauginančiai nuostabi atsakomybė iš tėvų pusės!

Kad įgyvendintume šią bauginančiai nuostabią vaikų auklėjimo atsakomybę, Dievas parūpino tėvams visa, ko reikia sėkmei patirti – galią ir principus. Galia ateina iš asmeninių santykių su Dievu, o principai – iš Jo Žodžio, Biblijos. Tačiau tėvų apsisprendimas – panaudoti šiuos šaltinius: tinkamai suderinti santykius šeimoje, suprasti pagrindinius vaikų auklėjimo principus ir vystyti vaikų auklėjimo igūdžius. Biblinis požiūris į vaikų auklėjimą yra skirtas padėti tėvams trijose srityse:

- *Santuokos ir vaikų auklėjimo suderinime*
- *Vaikų auklėjimo pagrinduose*
- *Vaikų auklėjimo igūdžiuose*

Santuokos ir vaikų auklėjimo suderinimas

Suderinimas – viską sudėlioti tinkama tvarka

Santuoka ir vaikų auklėjimas yra du pagrindiniai santykiai šeimoje, kurie gali būti suderinti ar konfliktuojantys. Dievas padarė taip, kad santuoka ir vaikų auklėjimas papildytų, suprastų vienas kitą ir būtų abipusiai naudingi. Dievo planas yra juos suderinti. Tačiau bandant juos derinti kyla daugybė galimybių išbandymams ir konfliktams.

Kiekviena šeima patiria santuokos ir vaikų auklėjimo suderinimo sunkumus, bet kartais atrodo, kad vieniems yra lengviau susitarti nei kitiems. Kai kurios santuokos klesti ir stiprėja, o kitos išlieka tokios pačios ar net silpnėja. Kausimas yra toks: „Kas lemia, kad šie santykiai bus papildantys vienas kitą ar konfliktuojantys?“ Atsakymas į šį klausimą yra: **1) žinojimas**, koks yra santuokos ir vaikų auklėjimo tikslas bei prioritetai Dievo šimos plane; **2) supratimas**, kaip šie abu santykiai sukuria problemas, jei yra nesuderinti; ir kaip šie santykiai apsaugo nuo problemų ar jas sušvelnina, jei yra suderinti; **3) pritaikymas** biblinių idėjų siekiant sąmoningai, nuosekliai bei nepertraukiamai suderinti santuokos ir vaikų auklėjimo tikslą bei prioritetus.

Šis dažnai pasitaikantis išbandymas nebuvo plačiai aprašomas literatūroje ar skelbiamas sakyklose, tačiau patirtis ir statistika teigia, kad jis turi didelę įtaką šeimos problemoms ir skyryboms. Skyrybų statistika rodo, kad dažniausiai skiriamasi 5-7 ir 20-25 santuokos metais. Pirmiausiai skyrybos vyksta iškilus finansiniams sunkumams, vėliau atsiradus vaikams šeimoje ir galiausiai vaikams palikus namus. Atsižvelgiant į tai mes atkreipsime dėmesį į šiuos dalykus :

- *Santuoka ir vaikų auklėjimas – papildantys ar konfliktuojantys?*
- *Biblinis požiūris ir principai – Dievo planas šeimai.*
- *Pritaikymai ir sprendimai – tiesiog padaryk tai!*

“Kai vyrai ir žmonos tampa tėvais jie išgyvena reikšmingą perėjimą, kuris visiškai ir visam laikui pakeičia jų gyvenimus ir santuoką”

-- Elisa Morgan

Šeimos mobilumas

“Pirmas šeimos sujudimas įvyksta per vestuves. Tai įvyksta tada, kai vyras ir žmona suriša savo širdies raiščius, taikydami prie vienas kito asmenybės lukesčių, įsitikinimų ir vertybių, šis svyravimas yra natūralus ir galiausiai nusistovi kai pasiekama pusiausvyra sąjungoje. Kai gimsta vaikas atsiranda nauji raiščiai, seni raiščiai yra įtempiami ir šeimos mobilumas dar kartą susvyruoja dėl stipraus smūgio. Ir vėl, pakankamai normalu! Bet šis antras prisitaikymas yra truputį sudėtingesnis. Dabar yra trys gyvenimai siekiantys augimo ir suderinimo.”

-- iš

“Nuostabi santuoka suteikia optimalias sąlygas vaiko sėkmei. Ir vaiko sėkmė dažnai prisideda prie santuokos stiprinimo. Geriausias būdas sukurti nuostabią šeimą yra sukurti nuostabią santuoką.”

-- Neil Clark Warren

Santuoka ir vaikų auklėjimas

Papildantys ar konfliktuojantys? – atsakymas yra taip!

Santuoka ir vaikų auklėjimas yra antras iš trijų pagrindinių savitarpio santykių šeimoje. Jie nėra atskirti ar izoliuoti, bet tampriai surišti daugybe dvasinių, emocinių/protinių ir fizinių raiščių. Dievas įsteigė abu, kad jie papildytų vienas kitą, tačiau vis dėlto yra pakankamai daug galimybių konfliktams.

- Santuoka ir vaikų auklėjimas yra glaudžiai susiję ir vienas kitą reikšmingai įtakoja.
 - Niekas taip nepakeičia santuokos, kaip vaikų atsiradimas. Tai pakeičia, kas mes esame, kaip asmenys, ir kaip pora.

Poveikiai	Neturint vaikų	Gimus vaikams
Transportavimas	Sėdime arti savo sutuoktinio	Tikimės būti kartu su sutuoktiniu, toje pačioje transporto priemonėje
Restoranas	Ramūs pietūs vieniems	Valgymas, kai kas nors tau sėdi ant kelių
Apranga	Švari, išlyginta, tvarkinga	Tikiesi rasti savo drabužius
Tvarkaraštis	Laikas vienuose, laikas kartu, vėlyvas miegas	Slėpisi vonioje, žiūri pro purvinas sauskelnias, užmiegi ant pietų stalo
Lytinis gyvenimas	Šiltas ir aistringas	Kas tai?

LENTELĖ 1 *Vaikų įtaka*

- Sėkmė vienuose savitarpio santykiuose papildo ir sustiprina kituose.
- Atvirkščiai, nesėkmė vienuose savitarpio santykiuose dažniausiai veda į nesėkmę kituose ar neigiamai įtakoja kitus santykius.

Psalms 127:3-5

3 Štai Viešpaties dovana
yra vaikai, iščių vaisius –
Jo atlyginimas.

4 Kaip strėlės karžygio
rankoje, taip jaunystės
sūnūs.

5 Palaimintas žmogus, turįs
jų pilną strėlinę! Jie nebus
sugėdinti, bet kalbės
vartuose su priešu”

“Atsiradus trečiam vaikui
viena motina teigė: „Kai
perėjome nuo asmeninės
prie zoninės gynybos, tada
suvokėme, kad neliko laiko
vienas kitam.”

-- iš *Vaikai pakeičia
santuoką*

“...santuokos yra
pažeidžiamiausios, kai turi
mažų vaikų, nors kaip tik
tada jos turi būti
stipriausios. Truputį
daugiau nei pusė
susituokusių porų sako, kad
jų vedybinis pasitenkinimas
sumažėjo atsiradus
vaikams. Tikrai 20% teigia,
kad jų santuokinis
pasitenkinimas pagerėjo
atsiradus vaikams, tuo
tarpu 30% nurodė, kad jų
santuoka išliko tokia pati.”

-- Dr. Richard E. Matteson

- Dievas įsteigė santuoką ir vaikų auklėjimą, kad jie papildytų ir sustiprintų vienas kitą ir būtų abipusiai naudingi. Jie yra įtraukti į Dievo šeimos planą.
 - Vaikai yra Dievo dovana ir Jo palaiminimas santuokoje. (Psalmių 127:3-5).
 - Tvirta santuoka suteikia tvirtą pamatą šeimai ir patenkina svarbiausią vaikų poreikį – **Saugumą** (emocinį, fizinį ir dvasinį).
 - Vaikų auklėjimas skatina bendrus tikslus, vertybes ir standartus santuokoje (bent jau priverčia porą sutelkti dėmesį į bendrą priešą).
 - Vaikai suteikia tėvams galimybę įtakoti visuomenę per **Palikimą**.
 - Priešingai, vaikai suteikia ilgalaikį saugumą tėvams (Tai yra protinga mintis!)
- Abipusė nauda ir palaikymas buvo Dievo planas santuokai ir vaikų auklėjimui, tačiau bandant juos suderinti kyla daugybė iššūkių bei galimybių konfliktams.
 - Ramus santuokos ir vaikų auklėjimo laivas patenka į ribotų išteklių ir jų šaltinių – laiko, energijos, finansų ir kt. – audras.
 - Nors vaikų auklėjimas veda į priekį bendrus tikslus, vertybes ir standartus, bet šis procesas taip pat įžiebja daug kibirkščių.
 - Santuokos ir vaikų auklėjimo suderinimas sužadina asmeninį pasiaukojimą, padeda susikonsoliduoti į svarbiausius dalykus ir įsipareigoti naujam lygiui, kuris gali būti įvykdytas tik Dievo stiprybėje.
 - Naujų narių įsiliejimas į šeimą augina santykių sudėtingumą geometriškai.
 - Tiek santuoka, tiek vaikų auklėjimas augina atsakomybės lygį drauge su augančio streso lygiu.

Joz 1:8

„Šita įstatymo knyga teneatsitraukia nuo tavo burnos, bet mąstyk apie ją dieną ir naktį, kad tiksliai vykdytum viską, kas joje parašyta; tada visa, ką bedarytum, klestės ir visur tau seksis“.

“Šeimos tampa stiprios ne todėl, kad jos lankė mokyklą ir išmoko taisykles, bet todėl, kad tėvai sumokėjo kainą, kad būtų kitaip...todėl, kad jie įdiegia biblinę tiesą kasdieniniame gyvenime vadovaudamiesi išmintimi ir supratimu savitarpio santykiuose.”

-- Charles Swindoll

- Kas lemia, kad šie pamatiniai šeimos savitarpio santykiai būtų papildantys vienas kitą ar konfliktuojantys? Principai, reikalingi sėkmei pasiekti, randami Joz 1:8, o tai yra:
 1. **Žinojimas**, koks yra santuokos ir vaikų auklėjimo tikslas ir prioritetai Dievo šeimos plane.
 2. **Supratimas**, kaip šie santykiai sukuria problemas, jei yra nesuderinti; ir kaip šie santykiai apsaugo nuo problemų ar jas sušvelnina, jei yra suderinti.
 3. **Pritaikymas** biblijinių idėjų siekiant sąmoningai, nuosekliai bei nepertraukiamai suderinti santuokos ir vaikų auklėjimo tikslą bei prioritetus.

Dievo Šeimos planas

Ps 127:1

„Jei Viešpats nestato namų,
veltui vargsta statytojai. Jei
Viešpats nesaugo miesto,
veltui budi sargai“.

Pat 24:3-4

„Namai statomi išmintimi
ir įtvirtinami supratimu.
Pažinimu jie pripildomi
visokių brangių ir vertingų
turtų“.

“Šeima yra Dievo
subalansuota aplinka,
skirta žmonių augimui”

-- Kenneth Chafin

Santykiai

Dievas ir vyras/moteris

Pr 1:27

„Ir Dievas sutvėrė žmogų
pagal savo atvaizdą; pagal
Dievo atvaizdą sutvėrė Jis
jį; vyrą ir moterį sutvėrė
jis“.

Vyras/Žmona

Pr 2:22-23

„Po to Viešpats Dievas iš
šonkaulio, kurį išėmė iš
žmogaus, padarė moterį ir
ją atvedė pas žmogų. Tada
Adomas tarė:” Štai kaulas
iš mano kaulų ir kūnas iš
mano kūno! Šita bus
vadinama moterimi, nes iš
vyro ji paimta“.

Tėvas/Motina ir Vaikas

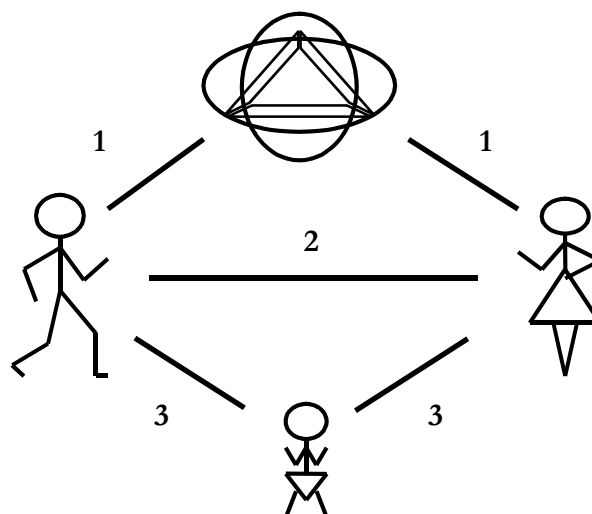
Pr 4:1-2

„Ir Adomas pažino savo
žmoną levą, ir ji tapo
nėščia. Ji pagimdė Kainą ir
tarė:” Įsigijau sūnų
Viešpaties pagalba“.

Biblijinis požiūris ir principai*Dievo šeimos planas*

Dievas turi aiškų šeimos planą, turintį struktūrą ir tris pamatinius savitarpio santykius. Šie santykiai turi unikalią prioritetų tvarką ir tikslą. Tačiau problemų yra išvengiama ar sumažėja, jei yra laikomasi prioritetų ir tikslų.

- Dievas įsteigė santuokos planą, turintį tvirtą struktūrą ir tris pamatinius santykius (Ps 127:4; Pat 24:3-4).

ILIUSTRACIJA 1 Šeimos struktūra

1. Santykiai tarp vyro/moters ir Dievo Sukūrimo ir Išgelbėjimo (Pr 1:27, 1 Kor 15:22).
2. Santykiai tarp vyro ir žmonos santuokoje (Pr 2:22-23).
3. Santykiai tarp tėvų/motinų ir vaikų jų auklėjime (Pr 4:1).

„Sėkmingas perėjimas iš vyro ir žmonos į tėtį ir mamą yra didžiausia dovana, kurią pora gali duoti vienas kitam santuokoje ir savo vaikams jų auklėjime.”

-- Carol Kuykendall

Mal 2:13-16

„Viešpaties aukurą jūs užliejote ašaromis, verksmais ir dejavimais, nes Jis nebežiūri į jūsų aukas ir nebepriima jų iš jūsų rankų.

Jūs klausiate: "Kodėl?" Todėl, kad Viešpats yra liudytojas tarp tavęs ir tavo jaunystės žmonos, kuriai tu buvai neištikimas, nors ji yra tavo draugė ir sandoros žmona.

Argi jūs nebuvote padaryti vienas kūnas ir viena dvasia? Kodėl vienas? Jis nori matyti gerą sėklą. Todėl saugokite savo dvasias ir būkite ištikimi savo žmonoms.

"Aš nekenčiu skyrybų, nekenčiu smurtu sutepto drabužio", - sako kareivių Viešpats, Izraelio Dievas“.

- Šie trys pamatiniai savitarpio santykiai turi unikalią **prioritetų** svarbos tvarką.
 - Svarbiausi santykiai yra tarp asmens (vyro/žmonos) ir Dievo.
 - Antri pagal svarbą yra santykiai tarp vyro ir žmonos.
 - Treti pagal svarbą yra santykiai tarp tėvų ir vaikų.
 - Raštas, sukūrimo tvarka ir numatyta santykių trukmė pagrindžia šio prioriteto svarbos tvarką.

- Šie savitarpio santykiai turi ne tik unikalią prioritetų tvarką, bet ir unikalų **tikslą** (Mal 2:13-16).
 - **Bendravimas** Išgelbėjime – Dievas sukūrė žmogų pagal savo atvaizdą, kad Pats galėtų su žmogumi bendrauti. Šie santykiai suteikia reikšmę ir tikslo supratimą asmeniui (Ekl 13:12)
 - **Partnerystė** Santuokoje – Dievas įsteigė santuoką numatydamas jai partnerystę, kuri užpildo vyro ir žmonos dvasinius, emocinius bei fizinius poreikius (Pr 2:18).
 - **Valdymas** Vaikų auklėjime – Dievas pasirinko “ieškoti dievotos sėklos” per tėvų/vaikų santykius. Jis palaimino tėvus vaikais, ir laiko tėvus atsakingais už jų auklėjimą (Ef 6:4).

- Rimos problemos atsiranda tuomet, kai šių santykių prioritetai ir/ar tikslai yra pažeidžiami arba supainiojami.
 - Keletas klaidingų prioritetų pavyzdžių:
 1. Santykiai tarp vyro ir žmonos ar tėvų ir vaikų tampa svarbesni už santykius su Dievu. To pasekoje prarandame bendravimą su Dievu, prarandame stiprybę būti vyru/žmona ir tėvais, kokiais Dievas numatė būti (Mt 10:37).

“Parodyk man vyrą ir moterį, kurie turi vaikų, ir aš tau parodysiu vyrą ir moterį, kuriems reikia dar labiau ugdyti savitarpio santykius.”

-- Neil Clark Warren

**“Padaryk mane laimingą”
Pasekmės**

- Nerealios viltys iš sutuoktinio
- Perdėtas sutuoktinio spaudimas
- Dėmesys į save
- Nesaugumas
- Žema savigarba

**“Gyvenimas dėl vaikų”
Pasekmės**

- Visiška vaiko kontrolė
- Žalingas spaudimas vaikui
- Žiauri priklausomybė
- Vaiko maištas
- Neatlikę pareigų tėvai

**“Geriausias vaiko
draugas”
Pasekmės**

- Liberalus vaikų auklėjimas
- Nedrausmingi vaikai
- Pagarbos tėvams praradimas
- Maištaujantys vaikai
- Neatlikę pareigų tėvai

2. Santykiai tarp vaikų ir tėvų tampa svarbesni už vyro ir žmonos santykius. Dėl to nutrūksta partnerystė, prarandama pagarba sutuoktiniui, vaikas supainioja autoritetus ir praranda pagarbą tėvams.

■ Santykių tikslų supainiojimo pavyzdžiai:

1. Sindromas “*Padaryk mane laimingą*” – Sutuoktiniai tikisi patenkinti vienas kito poreikius, kuriuos gali patenkinti tik Dievas.
2. Sindromas “*Gyvenimas dėl vaikų*” – Sutuoktiniai tikisi, kad jų vaikas patenkins jų reikšmingumo ir bendravimo poreikius labiau nei Dievas.
3. Sindromas “*Būvimas geriausiu savo vaiko draugu*” – Poros tikisi, kad vaikas patenkins jų partnerystės poreikius labiau, nei jie vienas kito.

■ Problemų išvengiama ar sumažėja, jei šie trys pamatiniai savitarpio santykiai yra suderinti su Dievo šeimos planu. Suderinimas reikalauja tinkamų prioritetų ir tikslų.

1. Tvirti asmeniniai santykiai su Dievu suteikia bendravimą, prasmę, tikslą bei stiprybės būti sutuoktiniu ir motina/tėvu, kokių Dievas suplanavo būti.
2. Tvirta santuoka vyrui ir žmonai suteikia partnerystę bei abipusią paramą, kad būtų tėvais, kokių reikia jų vaikui.
3. Tvirti tėvų/ vaikų santykiai suteikia vaikui aplinką, kurioje jis/ji galėtų užaugti tokiais, kokiais Dievas skyrė jiems būti.

■ Pamatinių šeimos santykių prioritetų ir tikslų supratimas turi didelę reikšmę problemų sprendimui. Tačiau norint patirti sėkmę reikia imtis veiksmų.

Mt 7:24-27

„Taigi kiekvienas, kuris klauso šitų mano žodžių ir juos vykdo, panašus į išmintingą žmogų, pasistačiusį savo namą ant uolos.

Prapliupo liūtys, ištveno upės, pakilo vėjai ir daužėsi į tą namą. Tačiau jis nesugriuvo, nes buvo pastatytas ant uolos.

Ir kiekvienas, kuris klauso šitų mano žodžių ir jų nevykdo, panašus į kvailą žmogų, pasistačiusį savo namą ant smėlio.

Prapliupo liūtys, ištveno upės, pakilo vėjai ir daužėsi į tą namą, ir jis sugriuvo, o jo griuvimas buvo smarkus“.

“Kelias į pragarą yra pagrįstas gerais ketinimais.”

-- Mr. Seivers

Romiečiams 12:2

„Ir neprisitaikykite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite, atnaujindami savo protą, kad galėtumėte iširti, kas yra gera, priimtina ir tobula Dievo valia“.

Išgelbėjimo ABC

- **Pripažinkite Dievui, kad esate nusidėjėlis ir negalite išsigelbėti pats.**
- **Patikėkite, kad Jėzus Kristus numirė ant kryžiaus už jūsų nuodėmes.**
- **Šaukitės Viešpaties Jėaus Kristaus, prašykite, kad išgelbėtų jus ir tikėkite, kad Jis tai padarys.**

Pritaikymai ir Sprendimai

Tiesiog padaryk tai!

Raktas į santuokos ir vaikų auklėjimo suderinimą yra Biblinių principų ir sąvokų pritaikymas. Pritaikymas reikalauja veiksmų; veiksmai reikalauja pasikeitimo; o pasikeitimai yra skausmingi. Sprendimai yra įvykdomi apgalvotu, nuosekliu elgesiu. Skirtumas tarp išmintingo ir kvailo žmogaus, Mato 7:24-27 aprašytame palyginime, yra matomas pritaikyme, veiksmuose ir pasikeitimuose.

- **Prioritetai ir tikslai** įgyvendinami paskirsčius išteklius ir veiksmus, ne žodžius. Yra svarbu, kaip tu išnaudoji savo išteklius (laiką, finansus, emocinę/protinę energiją) ir ką tu iš tikrųjų darai?
 - Tai štai kur “rubber meets the road” ir yra nulemiama sėkmė ir nesėkmė.
 - Tai nėra lengva, bet tai – pasikeitimo ar prisitaikymo dalykas (Rom 12:2).
 - Tai nėra ketinimai, jausmai, filosofijos ar idėjos – Tiesiog daryk tai!
- **Teisingo elgesio nustatymas** šeimos savitarpio santykiuose reikalauja savianalizės bei įvertinimo, nustatant spragas ir darant būtinus pakeitimus, norint jas panaikinti.
 - Įvertinkite ir užtaisykite spragas **Bendravime su Dievu**, ar jūs...
 1. Pažįstate Jėzų Kristų kaip savo asmeninį Gelbėtoją?
 2. Meldžiatės (kalbate su Dievu), skaitote Bibliją (klausotės Dievo) kiekvieną dieną?
 3. Ateinate į bažnyčią reguliariai pagarbinti ir pabendrauti?
 4. Nuolatos atiduodate dešimtinę nuo visko, ką Dievas jums davė, pripažindami, kad viskas priklauso Jam?
 5. Nuolatos dalinatės savo tikėjimu su šeima, draugais ir kitais žmonėmis, kuriuos Dievas jums leidžia sutikti?
 6. Patvirtinate ir parodote savo tikėjimą tarnaudamas Dievui ir kitiems (Jok 2:17-18)?

Atsimin "kite, kad vaikų auklėjimas yra laikinas darbas. Kiekvienas vaikas paliks namus maždaug po aštuoniolikos metų, bet jūsų sutuoktinis bus šalia visą gyvenimą!"

- Elisa Morgan

Suraskit laiko

- Išjunkite TV ir eikite miegoti anksčiau.
- Neatsakinėkite į skambučius po devintos valandos vakaro.
- Paguldykite vaikus miegoti laiku.
- Šeštadienį ir sekmadienį „pasinauskite“.
- Pasinaudokite proga aplankyti senelius.
- Eikite į dušą kartu..
- Leiskite vaikams nakvoti pas draugus, arba jų draugus pakvieskite nakvoti pas jus.
- Vaikai miega pietų.
- Keletai valandų pasikvieskite auklę.
- Paskirkite pasimatymą namuose, kai vaikai yra mokykloje.
- Nustatykite žadintuvą, kad galėtumėte atsikelti

Mokykis vedybinės pagarbos

- Sukurkite savo asmeninę erdvę ir reikalaukite jos
- Išnaudokite savo asmeninį laiką
- Parodyk švelnumą savo sutuoktiniui vaikų akivaizdoje.
- Kurkite ir plėtokite draugystę su kitais suaugusiais.

Intymumo šįrašas

- Kasdieniniai penkių sekundžių apsikabinimai ir bučiniai.
- Kasdieniniai dešimties minučių pokalbiai.
- Savaitiniai naktiniai pasimatymai.
- Kasmėnesiniai pietūs dviems žvakių šviesoje.
- Kasmėtinės dvidešimt keturių valandų išvykos.

- Įvertinkite ir užtaisykite spragas **Partnerystėje su sutuoktiniu**, ar jūs...

1. Sutelkiate dėmesį į teigiamas savo sutuoktinio puses ir pakylėjate vienas kitą?
2. Kasdien atleidžiate ir priimate, neleiddami augti pykčiui ir įsižeidimui?
3. Kasdien randate laiko pokalbiui tarp vyro ir žmonos, kai jūsų nepertraukia vaikai?
4. Pagerbiate savo sutuoktinį žodžiu, veiksmu ir reikalaujate, kad vaikai taip darytų?
5. Leidžiate savo vaikams pertraukti, kai jūsų sutuoktinis kalba?
6. Dažnai sakote komplimentus savo sutuoktiniui vaikų akivaizdoje?
7. Kasdien prisiliečiate, apkabinate ir pabučiuojate savo sutuoktinį?
8. Paliekate laiko ir energijos, kad patenkintumėte savo sutuoktinio romantinius/sekualinius poreikius?
9. Padedate savo sutuoktiniui namų ruošoje, leisdami jam pailsėti?
10. Laikote savo sutuoktinio poreikius, norus ir troškimus aukščiau nei vaikų (kam skiriate daugiau dėmesio, savo sutuoktiniui, ar savo vaikui)?
11. Kiekvieną savaitę skiriate laiko pasimatymui (be vaikų), kurio metu kalbate apie savo viltis, svajones bei troškimus?
12. Palaikote humoro jausmą ir smagiai leidžiate laiką su savo sutuoktiniu?
13. Planuojate laiką su savo sutuoktiniu, kai jūsų vaikai bus išvykę?

Pat 22:6

„Parodyk vaikui kelią,
kuriuo jis turi eiti, tai ir
pasenęs jis nenukryps nuo
jo“.

“Taisyklės be santykių
skatina maištauti.”
-- Josh McDowell

“Stipri santuoka
reikšmingai padidina vaikų
saugumą ir stabilumą,
leisdama jiems žinoti, kad
besąlygiška ilgametė meilė,
sukurta tarp tėvų, tinka ir
jiems.”

--Carol Kuykendall

Ist 6:6-9

„Šitie žodžiai, kuriuos tau
šiandien skelbiu,
tepasilieka tavo širdyje;
mokyk jų savo vaikus ir
apie juos kalbėk,
sėdėdamas savo namuose,
būdamas kelionėje,
guldamas ir atsikeldamas.
Prisitvirtink juos kaip
ženklą prie savo rankos ir
prie kaktos;
užrašyk juos ant durų
staktų ir savo kiemo vartų“.

“Tavo žodžiai, tavo
dienotvarkė, tavo
pasirinkimai, tavo
paklusnumas, tai kaip tu
mėgaujiesi savo pergale ir
kaip nutyli savo
pralaimėjimus, visa tai
apibūdina tavo gyvenimą.
Tai yra tas apibūdinimas,
kuriuo tavo vaikai
labiausiai pasitiki kai jie
siekia sukurti savo ateitį.”

--Tim Kimmel

■ Įvertinkite ir užtaisyskite spragas vaikų **Valdyme**, ar jūs ...

1. Parodote pripažinimą ir besąlygišką meilę savo vaikui (Pat 22:6)?
2. Esate prieinamas savo vaikui dvasiškai, protiškai/ emociškai ir fiziškai? Ar turite šeimos vakarus?
3. Reikalaujate iš vaikų gerbti žodžiais ir veiksmais savo sutuoktinį (jų tėvą ar motiną)?
4. Kartu su savo sutuoktiniu nuosekliai ir teisingai drausminate savo vaikus?
5. Apsiimate atsakomybę už savo vaikų auklėjimą ir įvertinate tai kartu su savo sutuoktiniu (Ist 6:6-9)?
6. Parodote švelnumą savo sutuoktiniui vaikų akivaizdoje?
7. Pastoviai kartu su sutuoktiniu meldžiatės už savo vaikus ir leidžiate jiems tai žinoti?
8. Atyviai mokote ir rodote biblines vertybes bei principus savo vaikams tinkamais pamokymui momentais?
9. Parodote savo vaikams poelgiais ir žodžiais, kad jūsų sutuoktinis yra jums pirmas po Dievo?
10. Remiate ir palaikote savo sutuoktinį drausminant vaikus, net jeigu ir nesutinkate su juo tuo metu?
11. Mokote savo vaikus, kad Mamai ir Tėčiui reikia pabūti vieniems?

**Santuokos poreikiai
turint mažus vaikus**

- Pristatymas
- Įsipareigojimas
- Abipusė priklausomybė
- Artumas
- Pašaukimas
- Viltis

“Viltis santuokai (iršeimai)
– ir kiekvienam asmeniškai
– ateina kai prisiliečiame
prie nuolatinio stabilumo ir
meilės šaltinio. Tai ateina
iš santykių su Dievu per Jo
Sūnų Jėzų Kristų.”

--iš Vaikai pakeičia
santuoką

Išvada*Kas toliau?*

Taisant santuokos ir vaikų auklėjimo suderinimo spragas reikalingas tinkamas nuoseklumas, papildomas mokymasis bei pastovus Biblijos principų taikymas.

- Tinkamas nuoseklumas labai padeda užtaisyti spragas. Pradėkite nuo santykių su Dievu, tęskite vystydami santykius su savo sutuoktiniu ir galiausiai drauge ugdykite santykius su savo vaikais.
- Galbūt kai kurios spragos sunkiau užtaisomos nei kitos ir reikalauja daugiau informacijos bei nurodymų. Norint sužinoti daugiau informacijos šiuo klausimu yra pateikiamas praktinių ir biblinių šaltinių sąrašas, išdėstytas tolimesnėse studijose.
- Pagaliau spragos nėra užtaisomos iškart, tai yra procesas. Norint išsaugoti užtaisytas spragas reikia pakeisti savo gyvenimo būdą ir gyventi pagal biblinius principus.

Vaikų auklėjimo pagrindai

Pagrindai – pamatiniai, svarbiausi ar pagrindiniai principai.

Klausimas užduotas Ps 11:3 kartojamas ir šiandien: „*Kai pamatai griaujami, ką gi begali teisusis?*“ Pamatai yra griaujami abejojant gyvenimo noliečiamumu (abortas), vaikų vertę ir jų auklėjimo būtinybę. Pamatai yra neprižiūrimi, kadangi tėvai nežino ką Bibliją sako apie vaikų auklėjimą. Pamatai yra iškeičiami į pasaulietines apgaulės, tokias kaip liberalumas, tolerancija ir savęs realizavimas. Yra tėvų karta, kurie buvo užauginti ant šių griūvančių pamatų, ir dabar beviltiškai kovoja su vaikų auklėjimu. Jų auklėjimas neturi tvirto pamato ir gali būti vadinamas klaida ar neišmanymu.

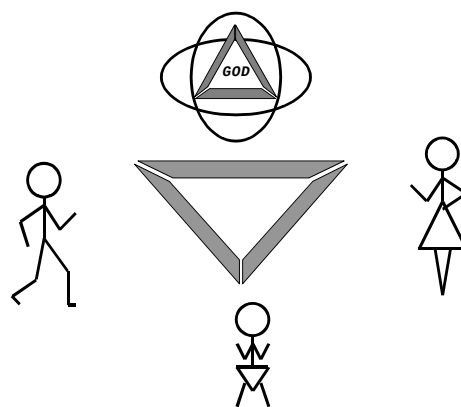
Tačiau sudėtingas klausimas užduotas Ps 11:3 yra atsakomas Neh 4: 14: *"Nebijokite jų! Atsiminkite Viešpatį, didingą ir baisų, ir kovokite už savo brolius, sūnus, dukteris, žmonas ir savo namus"*. Atsakymas – kovoti už savo šeimas sugrįžtant prie pagrindų ir perstatant pamatus. Nurodymų knyga ir tvirtas vaikų auklėjimo šaltinis yra Bibliją. Vaikų auklėjimo pamatų perstatymas reikalauja žinojimo, supratimo ir sekančių pagrindų pritaikymo:

- *Vaikų auklėjimo autoritetas – Dievo autoriteto struktūra šeimai.*
 - *Vaikų auklėjimo tikslas – Ir vis dėlto kam tie tėvai?*
 - *Vaikų auklėjimo procesas – Vaikų auklėjimas nėra vienkartinis įvykis!*
 - *Vaikų auklėjimo standartai ir stiprybė – Jeigu tik turėtume nurodymų knygą!*
 - *Palikimas, aplinka ir valia – Tai vis dar pasirinkimas!*
 - *Vaikų auklėjimo svarba – Jūs esate raktas!*
 - *Vaikų auklėjimo strategija – Jūs privalote turėti planą!*
-

Vaikų auklėjimo autoritetas

Dievo autoriteto struktūra šeimai

Vaikų auklėjimo procesui Dievas turi iš anksto nustatytą autoriteto struktūrą. Dievas yra tėvų autoritetas, o tėvai yra vaikų autoritetas. Šių įgaliojimų vykdymas reikalauja tėvo ir motinos susitelkimo, pagrįsto Viešpaties vadovavimu ir nurodymais.

ILIUSTRACIJA 2 Šeimos autoritetas

Pr 1:26-27

„Dievas tarė: „Padarykime žmogų pagal mūsų atvaizdą ir panašumą. Jie tevaldo jūros žuvis, padangių paukščius, gyvulius ir visą žemę bei visus roplius, kurie gyvena ant žemės!“ Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo atvaizdą; pagal Dievo atvaizdą sutvėrė Jis jį: vyrą ir moterį sutvėrė Jis“.

Pr 2:18

„Viešpats Dievas tarė: „Negerai žmogui būti vienam. Aš padarysiu jam tinkamą padėjėją“.

Pr 4:1-2

„Ir Adomas pažino savo žmoną Ievą, ir ji tapo nėščia. Ji pagimdė Kainą ir tarė: „Išgijau sūnų Viešpaties pagalbą“. Ji dar pagimdė jo brolį Abelį. Abelis buvo avių piemuo, o Kainas – žemdirbys“.

- Dievas turi ypatingą autoriteto nurodymą šeimai. Jei laikomės šio nurodymo šeima tampa stipri, jei nesilaikome – kyla daug rimtų problemų.
 - Struktūriškai tvarkingoje šeimoje, abu – tėvas ir motina – turi tvirtus santykius su Dievu ir paklūsta Jo autoritetui (Pr 1:26-27).
 - Santuokoje vyras ir žmona pasiduoda vienas kitam. Vyras pasiduoda žmonos rūpinimuisi, žmona pasiduoda vyro vadovavimui (Pr 2:18; 23-25).
 - Vaikai paklūsta tėvų autoritetui, ir tėvai yra atsakingi Dievui už vaikų auklėjimą (Pr 4:1-2).
- Tėvų autoritetas ar vadovavimas yra svarbus vaikų auklėjimo struktūroje. Jis buvo Dievo įsteigtas vaikų naudai ir yra visos valdžios kertinis akmuo.

Kol 3:20

„Jūs, vaikai, visuose dalykuose klausykite savo tėvų, nes tai patinka Viešpačiui“.

Lk 2:51-52

„Jis iškeliavo su jais ir grįžo į Nazaretą; ir buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus tuos žodžius savo širdyje.
O Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse.“

Lk 11:11-13

„Kuris iš jūsų, būdamas tėvas, duonos prašančiam vaikui duotų akmenį?! Ar prašančiam žuvies - duotų gyvatę?
Arba prašančiam kiaušinio - duotų skorpioną?
Jei tad jūs, būdami blogi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo labiau jūsų Tėvas iš dangaus duos Šventąją Dvasią tiems, kurie Jį prašo“.

Pat 23:13-14

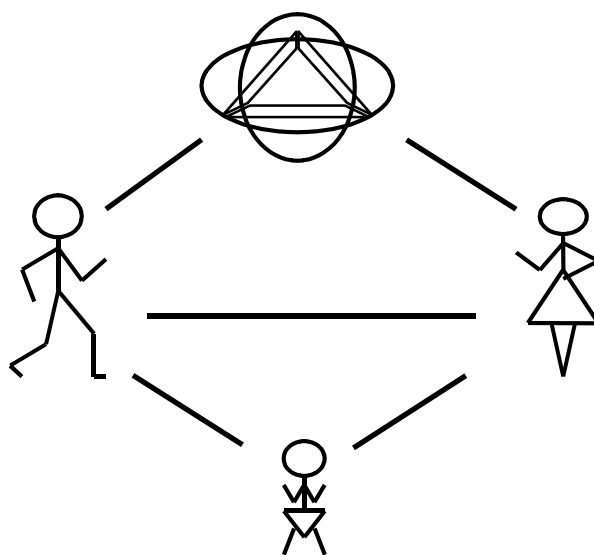
„Nepalik vaiko nenubausto, nes jei suduosi jam rykšte, jis nemirs.
Tu nubausi jį rykšte ir išgelbėsi jo sielą nuo pragaro“.

- Tėvų autoriteto apibūdinamas: *Tėvų galia ar teisė duoti nurodymus, reikalauti paklusnumo, imtis veiksmų ar padaryti galutinį sprendimą dėl savo vaikų.*
- Dievas sukūrė tėvų autoriteto principus:
 1. Tiesioginiai nurodymai (Kol 3:20 ; Ef 6:1-3).
 2. Kristaus pavyzdys, kaip Jis pakluso Marijos ir Juozapo autoritetui (Lk 2:51-52).
 3. Pagal Dievo modelį, Tėvo ir Sūnaus Kristaus santykius (Lk 11:11-13, Hbr 12:7-9).
- Tėvų autoritetas buvo sukurtas ne tiek tėvų labui, kiek vaiko naudai, vystymuisi ir apsaugai.
 1. Vaikų saugumo ir pasitikėjimo jausmai yra tiesiogiai susiję su tėvų priežiūra ir vadovavimu.
 2. Vaikų auklėjime meilė ir pagarba eina drauge, vaikai mylės tik tuos tėvus, kuriuos gerbs (Hbr 12:5-9).
 3. Vaikai tik tuomet gerbs tėvus, kai iš jų bus to reikalaujama.
 4. Vaikų auklėjime liberalumas sukelia vaiko maištą, bet ryžtingas mylintis drausminimas skatina paklusnumą (Pat 22:15).
- Vaikų auklėjimo autoritetas yra visų autoritetų kartinis akmuo (Pat 23:13-14).
- Dievo struktūra vaikų auklėjimui taip pat reikalauja tėvo ir motinos komandinio susitelkimo, pagrįsto Viešpaties vadovavimu ir nurodymais.
 - Tėvai turi būti vieninga komanda autoritetuose, sprendimuose ir poelgiuose, parodydami abipusę meilę ir pagarbą vienas kitam.
 - Tėvas ir motina privalo leisti laiką drauge su savo vaiku ir tiesiogiai įsitraukti į vaiko auklėjimo procesą.
 - Nors vaikų auklėjimas reikalauja bendrų tėvo ir motinos pastangų, vis dėlto tėvas – šeimos vadovas ir autoritetas – yra galutinai atsakingas Dievui (Ef 6:4).
 - Viešpats privalo treniruoti tėvo ir motinos komandą, kad vaikų auklėjimas būtų sėkmingas.

Vaikų auklėjimo tikslas

Ir vis dėlto, kam tie tėvai?

Vaikų auklėjimo tikslas reikalauja pažvelgti į „Didįjį Paveikslą“. Toli gražu tai nėra vien metodas pripildyti žemę kuo daugiau žmonių. Dievas pasirinko vaikų auklėjimą, kad pridėtų palaiminimų ir ugdytų žmones, tiek tėvus, tiek vaikus. Tikslą galime apibūdinti vienu žodžiu – **Valdymas**.

ILLIISTRACIJA 3 *Šeimos Valdymas*

Mal 2:14-16

„Jūs klausiate: „Kodėl?“
 Todėl, kad Viešpats yra liudytojas tarp tavęs ir tavo jaunystės žmonos, kuriai tu buvai neištikimas, nors ji yra tavo draugė ir sandoros žmona.

Argi jūs nebuvote padaryti vienas kūnas ir viena dvasia? Kodėl vienas? Jis nori matyti gerą sėklą. Todėl saugokite savo dvasias ir būkite ištikimi savo žmonoms.

„Aš nekenčiu skyrybų, nekenčiu smurtu sutepto drabužio“, - sako kareivių Viešpats, Izraelio Dievas“.

- Dievas pasirinko vaikų auklėjimą, norėdamas „matyti gerą sėklą“, kaip paaishkinta Malachijo 2 skyriuje. Tai yra vaikų auklėjimo valdymo procesas.
- Vaikų auklėjimas yra kur kas daugiau, nei prisidėjimas prie populiacijos. Jei taip būtų, Dievas galėtų atidaryti, pavyzdžiui, „Adomo fabriką“, kuriame pagamintų daugiau žmonių.
 - Dievas pasirinko ne tik leisti tėvams intymiai bendrauti, kad gimtų vaikai į pasaulį, bet ir užauginti juos „gera sėkla“.
 - Vaikų gimimas santuoką padaro šeima ir gali sustiprinti tarpusavio santykius.

Ps 127:3-5

Štai Viešpaties dovana yra vaikai, iščių vaisius - Jo atlyginimas.

Kaip strėlės karžygio rankoje, taip jaunystės sūnūs.

Palaimintas žmogus, turįs jų pilną strėlinę! Jie nebus sugėdinti, bet kalbės vartuose su priešu.

Ef 6:4

Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos drausmindami ir mokydami Viešpatyje.

1 Sam 3:12-14

Tą dieną įvykdysiu visa, ką kalbėjau prieš Helį ir jo giminę. Kai Aš pradėsiu, Aš ir pabaigsiu.

Aš paskelbiau jam, kad nubausiu jo namus už nusikaltimą, apie kurį jis žino, nes jo sūnūs bjauriai elgėsi, o jis jų nesudraudė.

Aš prisiekiau, kad Helio šeimos kaltė nebus nuplauta nei aukomis, nei dovanomis per amžius".

- Vaikai yra Dievo palaiminimas ir didžiulė vertybė . Tokiu būdu, Dievas patikėjo tėvams valdyti brangų turtą (Ps 127:3-5).
 - Vaikai yra palikimas ir būdas padaryti amžiną poveikį.
 - Vaikai yra atlyginimas, kurį Dievas paskyrė mūsų priežiūrai.
 - Vaikai yra laimės ir pagalbos šaltinis.
- Duodamas tėvams vertingiausią turtą, vaikus, Dievas įpareigoja valdyti šį turtą išmintingai:
 - Įpareigoja mylėti ir auklėti (Ef 6:4).
 - Įpareigoja mokyti ir ugdyti (Pat 22:6).
 - Įpareigoja įtakoti fiziškai, protiškai/emociškai ir dvasiškai.
- Pagaliau kaip ir kiekviename valdymo prosese, Dievas laiko tėvus atsakingais už tai, kaip jie valdo šį turtą, vaikus.
 - Tėvai yra atsakingi už savo asmeninį augimą, kaip tėvai, ir yra atitinkamai apdovanojami arba baudžiami (Mt 25:14-29).
 - Tėvai yra atsakingi už vaikų augimą ir vystymąsi (Mt 18:6).
 - Tėvai yra atsakingi už pasekmes ateities kartoms. (1 Sam 3:12-14).

Vaikų auklėjimo procesas

Vaikų auklėjimas nėra vienkartinis įvykis!

Vaikų auklėjimas nėra vienkartinis įvykis, bet procesas, prasidedantis dar prieš vaikui gimstant ir besitęsiantis tol, kol vaikas palieka namus. Kai kurie sako, kad vaikų auklėjimo procesas iš tikrųjų niekada nesibaigia. Šis procesas turi keturis pagrindinius elementus – aprūpinimas, mokymas, lavinimas, paleidimas. Vaikų auklėjimo tikslas yra auginti savo vaikus dvasiškai, protišcai/emociškai ir fiziškai..

Lk 2:51-52

Jis iškeliavo su jais ir grįžo į Nazaretą; ir buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus tuos žodžius savo širdyje.

O Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse.

**APRŪPINTI / MOKYTI / LAVINTI /
PALEISTI**

(Luko 2:51-52)

1 Tim 5:8

Jeigu kas neaprūpina savųjų, ir ypač savo namiškių, tas yra paneigęs tikėjimą ir blogesnis už netikintį!

- **APRŪPINTI** – tėvai įpareigoti aprūpinti **pagrindinius vaiko poreikius** (1 Tim 5:8).

- Dvasiškai – tai yra tikrai svarbiausia ir labiausiai apleista aprūpinimo sritis. Tėvai privalo parodyti vaikui mylintį, asmeninį Dievą, vesti vaiką prie gelbstinčio Jėzaus Kristaus pažinimo ir aprūpinti vaiką pastoviu dvasiniu maistu bei užimtumu.
- Protiškai/Emociškai – tai yra antroji labiausiai apleista aprūpinimo sritis. Tėvai privalo duoti vaikams besąlyginę meilę ir pripažinimą, parodyti standartus ir priimtina gyvenimo filosofiją, su meile drausminant mokytis savikontrolės.
- Fiziškai – dažniausiai yra pasirūpinama šia sritimi, bet kartais ji atskiriama nuo kitų dviejų aprūpinimo sričių. Tėvai privalo pasirūpinti maistu, drabužiais, pastoge, sveikatos priežiūra ir užsiėmimais, vedančiais į gerą fizinę būklę.

- **MOKYTI** – tėvams įsakyta mokytis vaikus bibliinių principų (Įst 6:7).

- Bibliinių principų mokymas yra tėvų atsakomybė, ne bažnyčios, mokyklos ar kitos institucijos, nors jos ir skirtos padėti tėvams (Įst 6:6-9).

Įst 6:6-9

Šitie žodžiai, kuriuos tau šiandien skelbiu, tepasilieka tavo širdyje; mokyk jų savo vaikus ir apie juos kalbėk, sėdėdamas savo namuose, būdamas kelionėje, guldamas ir atsikeldamas. Prisisitvirtink juos kaip ženklą prie savo rankos ir prie kaktos; užrašyk juos ant durų staktų ir savo kiemo vartų.

Išt 5:29

*O, kad jie visuomet turėtų
tokią širdį ir manęs bijotų
bei laikytųsi mano įsakymų,
tai jiems ir jų vaikams per
amžius gerai sektųsi!*

Pat 22:6

*Parodyk vaikui kelią,
kuriuo jis turi eiti, tai ir
pasenęs jis nenukryps nuo
jo.*

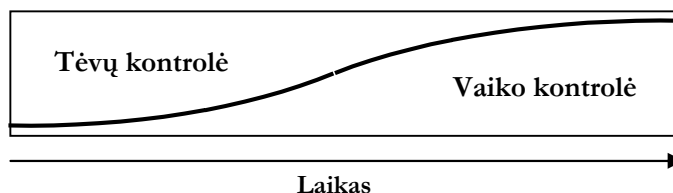
Pat 22:15

*Kvailystė prisirišusi prie
vaiko širdies, bet
pamokymo rykštė išvaro
ją.*

Ef 6:1-3

*Jūs, vaikai, klausykite
Viešpatyje savo tėvų, nes
tai teisinga.
"Gerbk savo tėvą ir
motiną", - tai pirmasis
įsakymas su pažadu:
"Kad tau gerai sektųsi ir
ilgai gyventum žemėje".*

- Kartu su įsakymu mokyti, tėvams duotas ir pažadas, kad jei vaikas bus mokomas teisingai, gerai seksis jam, jo vaikams ir ateities kartoms (Išt 5:29).
- **LAVINTI** – tėvams ne tik įsakyta mokyti savo vaikus biblinių principų, bet ir lavinti juos pritaikant šiuos principus (Pat 22:6).
 - Tėvai privalo suprasti, kad šis vaikų lavinimas neateina natūraliai (Pat 22:15).
 - Šis lavinimas pirmiausia prasideda nuo vaiko poelgių. Išoriniai poelgiai turi atitikti Bibliją, paklustant savo tėvams (Ef 6:1).
 - Teisingi poelgiai galiausiai veda į teisingą vaiko nusistatymą. Vaikas negerbs tėvų, kuriems nejaus pagarbos (Ef 6:2-3).
- **PALEISTI** – paskutinė tėvų pareiga yra vaiko paleidimas. Nors apie tai galvojama kaip apie „paskutinį veiksma“, realiai procese jis prasideda anksti ir įgyvendinamas tik per tam tikrą laiką.
 - Paleidimas yra laipsniškas tėvų kontrolės vaikams patraukimo procesas, trunkantis tam tikrą laiką.
 - Paleidimo procesas kiekvienam vaikui yra skirtingas ir turi būti siejamas su vaiko gebėjimu elgtis laisvai ir atsakingai.
 - Jei vaikas gauna laisvės per daug ir per greitai, jis gali būti sukrėstas. Tačiau, jei neduosime vaikui pakankamai laisvės, jis gali tapti prilausomas ar maištaujantis..

ILIUSTRACIJA 4 *Paleidimas*

Vaikų auklėjimo standartai ir stiprybė

Jei tik turėčiau nurodymų knygą!

Vaikų auklėjimas reikalauja žinių ir standartų – nurodymų knygos. Vaikų auklėjimas yra sudėtingas ir neįmanomas pačių tėvų jėgomis. Tačiau Dievas davė nurodymų knygą, Bibliją, ir suteikia jėgų per maldą.

Standartai

- Tėvai dažnai taip galvoja: „Jei tik turėčiau nurodymų knygą, kuri patartų ugdymo klausimais!“
 - Dalykas yra tas, kad tėvai jau turi nurodymų knygą, ji vadinasi **Biblija** (2 Tim 3:16-17)!
 - Šią nurodymų knygą parašė Tas, kuris sukūrė kiekvieną vaiką ir kiekvieną artimą pažįsta (Ps 100:3).
 - Pasaulietinis požiūris į vaikų auklėjimą nuolat keičiasi, ir kiekvienas turi savo planą vaikų auklėjimui, bet Biblija yra niekada nesikeičiantis standartas, kuriuo galima visiškai pasitikėti. Tai yra vienintelis tvirtas autoritetas (Kun 18:1-5; Mt 24:35)

- Kad efektyviai išnaudotų šią nurodymų knygą, tėvai privalo skaityti ir suprasti ją, dar prieš atsirandant poreikiui (Joz 1:8a).
- Kad lydetų sėkmę, principai turi būti taikomi nuosekliai ir nepertraukiamai (Joz 8:1b).

Stiprybė

- Vaikų auklėjimas nėra skirtas silpnadvasiams! Tai yra sudėtinga, įtempta, nepertraukiama ir neįmanoma pačių tėvų jėgomis.
- Dievas, vienintelis parašęs nurodymų knygą, taip pat suteikia jėgų per maldą:
 - Sudėtingam metui, Jis teikia išminties (Jok 1:5).
 - Įtemptam metui, Jis teikia stiprybės (Fil 4:13).
 - Pastoviam metui, Jis teikia ištvėrmės (1 Kor 10:13).

2 Tim 3:16-17

Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokytis, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasiruošęs kiekvienam geram darbui.

Joz 1:8

Šita įstatymo knyga teneatsitraukia nuo tavo burnos, bet mąstyk apie ją dieną ir naktį, kad tiksliai vykdytum viską, kas joje parašyta; tada visa, ką bedarytum, klestės ir visur tau seksis.

Jok 1:5

Jei kuriam iš jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus suteikta.

Paveldėjimas, aplinka ir valia

Tai vis dar pasirinkimas!

Teisingas šio skyriaus supratimas reikšmingai įtakoja vaikų ugdymo filosofiją ir požiūrį į vaikų auklėjimą. Tai lemia humanistinio ar Biblinio požiūrio pasirinkimą. Visos vaikų ugdymo filosofijos pagrinde išsiskiria į du pagrindinius požiūrius ar šių požiūrių kombinacijas – Humanistinis požiūris ir Biblinis požiūris.

- **HUMANISTINIS POŽIŪRIS** – Humanistinis požiūris yra dviejų faktorių supratimas teigiantis, kad vaikas yra tik dviejų poveikių padarinys – paveldėjimo ir aplinkos. Tai dažniausiai nurodo į mūsų prigimtį ir priežiūrą, visiškai nepaliekant vietos visagaliui Dievui.
 - Šis požiūris teigia, kad vaikai gauna atsitiktinių polinkių charakterį iš gamtos „kosminių nuolaužų (šiukšlių) šūviu“. Tai visiškai atsitiktinis ir neprognozuojamas dalykas.
 - Toliau yra sakoma, kad šios charakteristikos yra visiškai formuojamos aplinkos, kurioje auga vaikas.
 - Tai veda prie išvados, kad vaikas neturi pasirinkimo ir ištikrųjų tapo aplinkybių auka. Jis nekontroliuoja savęs ir nėra atsakingas už savo veiksmus.
- **BIBLINIS POŽIŪRIS** – Biblinis požiūris yra trijų faktorių požiūris, teigiantis, kad vaikas yra trijų poveikių padarinys – paveldėjimo, aplinkos ir valios. Visi šie trys dalykai nukreipia į Visagalį Dievą.
 - Biblinis požiūris teigia, kad vaikas gauna kruopščiai Dievo parinktus charakterio bruožus tam tikram tikslui (Jer 1:5).
 - Dievas įstatė vaikus po tėvų autoritetu tam, kad įkurtų ir palaikytų aplinką, darančią poveikį vaiko charakterio savybėms (Pat 22:6).
 - Tačiau Biblinis požiūris teigia, kad yra trečias faktorius. Dievas duoda vaikui valią, pasirinkimą ar norą, kuris gali panaikinti kitus du veiksnius. Tai padaro vaiką morališkai laisvu veikėju, kuris kontroliuoja save ir yra atsakingas už savo veiksmus (Joz 24:15).

Jer 1:5

"Pažinau tave prieš tau gimstant, pašventinau tave ir paskyriau pranašu tautoms".

Pat 22:6

Parodyk vaikui kelią, kuriuo jis turi eiti, tai ir pasenęs jis nenukryps nuo jo.

Joz 24:15

O jei jums nepatinka tarnauti Viešpačiui, tai šiandien apsispręskite, kam norite tarnauti: dievams, kuriems tarnavo jūsų tėvai, gyvenusieji anapus upės, ar dievams amoritų, kurių šalyje gyvenate. Bet aš ir mano namai tarnausime Viešpačiui.

Pr 1:27

Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo atvaizdą; pagal Dievo atvaizdą sutvėrė Jis jį; vyrą ir moterį sutvėrė Jis.

Jer 1:5

Pažinau tave prieš tau gimstant, pašventinau tave ir paskyriau pranašu tautoms".

Ps 51:5

Štai aš gimiau nuodėmingas, ir nuodėmėje mane pradėjo mano motina.

Rom 12:2

Ir neprisitaikykite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite, atnaujindami savo protą, kad galėtumėte iširti, kas yra gera, priimtina ir tobula Dievo valia.

Biblinis požiūris į vaiko vystymąsi padeda geriau suprasti vaiką ir leidžia padėti pamatus sėkmingam vaiko auklėjimui. Biblija turi daug ką pasakyti apie paveldėjimą, aplinką ir valią vaikų auklėjimo procese.

Paveldėjimas

Paveldėjimas ateina iš tėvų ir apibūdina esminę vaiko prigimtį. Dievas nulemia tėvų ir vaikų paveldėjimą.

- Vaikai yra sukurti pagal Dievo atvaizdą ir susideda iš trijų dalių – dvasinės, protinės/emocinės ir fizinės. Visos trys sritys aiškiai matomos nuo pat gimimo. (Pr 1:27).
- Vaikai sukurti vertingi, unikalūs ir tam tikram tikslui, pagal Dievo valią (Ps 139:13-16; Jer 1:5).
- Dėl gimtosios nuodėmės vaikai gimsta su nuodėminga prigimtimi ir yra iš prigimties maištingi. Jums nereikia jų mokyti elgtis blogai, jie tai daro iš prigimties, bet jums reikia mokyti juos daryti tai, kas yra teisinga (Ps 51:5; Rom 5:19; Pat 22:15).
- Vaikai turi galimybę „gimti iš naujo“, įgijant naują prigimtį. Tačiau tai yra asmeninis pasirinkimas (2 Kor 5:17; Gal 6:15).

Aplinka

Aplinka yra išorinis poveikis ir turi būti sąlygojamas tėvų. Dievas laiko tėvus atsakingais už šį vaiko vystymosi faktorių.

- Aplinka gali būti apibūdinama kaip: *Bendra visų fizinių, emocinių, dvasinių, kultūrinių ir socialinių faktorių visuma, įtakoianti vaiko vystymąsi.*
- Vaikas yra reikšmingai veikiamas aplinkos (Rom 12:2). Šis faktas yra matomas iš Sodomos poveikio Loto dukterims (Pr 19: 30-34) ir Dievo įsakymo, duoto izraelitams, visiškai pašalinti visą blogą įtaką Pažadėtoje Žemėje, kad tai neigiamai nepaveiktų jų vaikų (Įst 7:1-5)
- Kiekvienas vaikas turi aplinką. Aplinką aktyviai kuriamą ir palaikomą tėvų, ar aplinką pasyviai įtakojamą nekrikščioniško pasaulio.

Mt 6:22-23

*Kūno žiburys yra akis.
Todėl, jei tavo akis sveika,
visas tavo kūnas bus
šviesus.
O jei tavo akis pikta, visas
tavo kūnas bus tamsus.
Taigi, jei tavo akis esanti
šviesa yra tamsa, tai kokia
baisi toji tamsa*

Pat 4:23

*Saugok su visu stropumu
savo širdį, nes iš jos teka
gyvenimo versmė.*

Pat 23:7

*nes kaip jis galvoja savo
širdyje, toks jis ir yra. Nors
jis tave ragina valgyti ir
gerti, bet širdyje pavydi.*

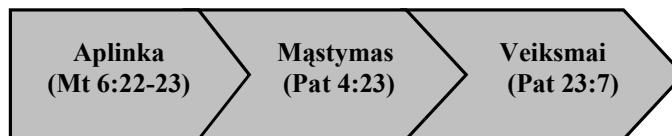
*„Jei mes neįtvirtinam
vaikui tam tikrų moralės
standartų iki 5 ar 6 metų,
tada turime ypatingai
sunkią užduotį.“*

- Psychologist Paul Wood

*„Kai tėvai sako jog
neketina naudoti Biblinių
principų mažų vaikų
auklėjime leisdami jiems
„nuspręsti už save“, tai
garantuoja, kad vaikai
„nuspręs neigiamai“.“*

- James Dobson

- Indėlis paveikia rezultatus! Įdėtos pastangos į vaiko penkis pojūčius (regėjimą, klausymą, lytėjimą, uoslę ir skonį) įtakoja jų mąstymo procesą ir nusistatymą. Šis nusistatymas lemia jų veiksmus.

ILIUSTRACIJA 5 *Aplinkos įtaka*

- Aplinkos poveikis ankstyvaisiais metais (nuo gimimo iki 7 metų) yra ypač lemtingas.
 - Vaikas gauna 50% savo pažinimo iki 3 metų ir 75% iki 7 metų.
 - Šis laikas yra svarbiausias įdiegiant krikščionišką požiūrį.
 - Per šį laiką vaikas įgija arba neigija moralinių ir dvasinių vertybių.
 - Asmuo ar asmenys, kurie daugiausiai laiko praleidžia su vaiku, turi didžiausią poveikį jo mokymuisi ir vystymuisi.

Valia

Tai yra svarbiausias faktorius, lemiantis galutinį vaiko vystymosi rezultatą. Tai gali ir galiausiai paima viršų prieš kitus du faktorius. Tai yra Dievo dovana, ir tai yra faktorius, už kurį Dievas laiko atsakingu patį vaiką.

- Kiekvienas vaikas turi valią. Valia yra Dievo duota dovana ir yra pilnai suformuota nuo gimimo (Rom 7:18; Pr 3:1-11).
- Kiekvienas vaikas turi galimybę paklusti ar nepaklusti ir priimti ar atmesti savo tėvų vertybes (Įst 30:11-19; Joz 24:15). Tai paaiškina, kodėl kai kurie vaikai, turintys krikščionišką palikimą ir krikščionišką namų aplinką, atmeta visa tai, patys save sunaikindami. Taip pat paaiškina, kodėl kai kurie vaikai, neturintys krikščioniško palikimo ar krikščioniškos namų aplinkos, priima Kristų ir tampa energingais krikščionimis.
- Kiekvienas vaikas yra galiausiai atsakingas Dievui už savo nusistatymą ir veiksmus. (2 Kor 5:10).

Vaikų auklėjimo svarba

Tu esi raktas!

Kadangi vaikų auklėjimas yra Dievo pasirinktas metodas „ieškoti geros sėklos“ Sau Pačiam, atsakomybės svarbai ir lemčiai negali būti teikiama per didelė reikšmė. Dievas įstatė tėvus tam, kad galėtų daryti svarbiausią įtaką savo vaikams, ir visi tėvai palieka palikimą.

Svarbiausia įtaka

- Dievas įstatė tėvus, kad jie galėtų daryti svarbiausią poveikį savo vaikų vystymuisi. (Įst 11:19).
- Visi tėvai daro gerą ar blogą įtaką savo vaikams. Šios įtakos pavyzdys yra Izraelio ir Judo poveikis savo sūnums (I Kar 15:11, 25, 26).
- Tėvai yra Dievo duotas pavyzdys (modelis) vaikams, ypač jaunesniuose metuose.
- Tėvai įtakoja vaiko požiūrį į Dievą. Priklausomai nuo tėvų elgsenos vaikai matys Dievą kaip mylintį ar baisų, gailestingą ar žiaurų, užjaučiantį ar abejingą, patikimą ar nepatikimą ir t.t.
- Ir galiausiai tėvai įtakoja vaiko amžinybę. Statistika rodo, kad daugiausia žmonių būna išgelbėti vaikystėje (Pat 23:13-14).

Palikimas

- Visi tėvai palieka savo vaikams teigiamą ar neigiamą palikimą.
- Didžiausia tėvų įtakos dalis ir atsiminimas po jų mirties bus per jų vaikus.
- Kadangi vaikų auklėjimas yra Dievo duota pareiga, tėvai bus laikomi atsakingais už savo pastangas (Rom 14:11-12).
- Bendrai, vaikų auklėjimas įtakoja tautą, kaip iliustruoja Teisėjų laikai Izraelyje (Ts 17:6).
- Vaikų auklėjimas ne tik įtakoja ateinančią kartą, bet ir kartų kartas (Iš 20:5).

Įst 11:19

Mokykite jų savo vaikus, kalbėkite apie juos, sėdėdami namuose, eidami keliu, guldami ir keldamiesi.

Pat 23:13-14

Nepalik vaiko nenubausto, nes jei suduosi jam rykšte, jis nemirs.

Tu nubausi jį rykšte ir išgelbėsi jo sielą nuo pragaro.

Rom 14:11-12

Parašyta: "Kaip Aš gyvas, - sako Viešpats, - prieš mane suklups kiekvienas kelis, ir kiekvienos lūpos išpažins Dievą".

Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui apyskaitą už save.

Iš 20:5

Nesilenk prieš juos ir netarnauk jiems! Nes Aš, Viešpats, tavo Dievas, esu pavydus Dievas, baudžiąs vaikus už tėvų kaltes iki trečios ir ketvirtos kartos tų, kurie manęs nekenčia,

Vaikų auklėjimo strategija

Privalote turėti planą!

Vaikų auklėjimas, kaip ir bet kurios kitos vertingos pastangos, turėtų prasidėti nuo strategijos – plano tikslui pasiekti. Strategija yra valdoma tėvų ir yra apgalvota veiksmų seka, parasidedanti iki vaiko gimimo ir besitęsianti iki vaiko paleidimo. Klausimas: „Kaip jūs užauginate gerus vaikus?“, gali būti paprastai atsakomas: „Auginame Krikščionius!“

- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) prasideda nuo tėvų.
 - Pirmiausia, patys tėvai privalo būti krikščionimis savo nusistatyme ir veiksmuose. Norint užauginti krikščionį, tėvai privalo būti krikščionimis.
 - Antra, tėvai privalo įsipareigoti, kad jie ir jų vaikai tarnaus Viešpačiui (Joz 24:15).
 - Ir galiausiai, tėvai privalo būti pasiruošę investuoti savo laiką ir pastangas, rūpindamiesi šiuo planu. Vaikų auklėjimas reikalauja didelių investicijų, bet visa tai grįžta su kaupu.
- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) nėra atsitiktinis, bet tikslingas. Tai reikalauja daugiau, nei gerų ketinimų.
 - Privalo būti nustatyti tam tikri vaikų ugdymo tikslai. Į šiuos tikslus turi būti įtraukiami tiek bibliniai charakterio bruožai (sąžiningumas, susivaldymas, tyrumas, t.t.), tiek ir tikslai, skirti Dievo duotų vaikui talentų bei dovanų (valdymo, vadovavimo, padaršinimo, t.t.) ugdymui.
 - Tėvai privalo imtis veiksmų, kad įgyvendintų šiuos tikslus vaikų auklėjimo procese, juos aprūpindami, mokydami, ugdydami ir paleisdami.
 - Ir galiausiai, tėvai privalo atkakliai ir nuosekliai vykdyti savo strategiją.
- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) reikalauja tėvų asmeninės atsakomybės už vaikų auklėjimo procesą. Tai pagrindinė tėvų atsakomybė, kuri neturi būti paliekama kitoms institucijoms (Įst 11:19).
- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) reiškia aktyvų aplinkos kontroliavimą, pašalinant žalingus dalykus ir pridėdant naudingus.

Joz 24:15

O jei jums nepatinka tarnauti Viešpačiui, tai šiandien apsispręskite, kam norite tarnauti: dievams, kuriems tarnavo jūsų tėvai, gyvenusieji anapus upės, ar dievams amoritų, kurių šalyje gyvenate. Bet aš ir mano namai tarnausime Viešpačiui“.

Įst 11:19

Mokykite jų savo vaikus, kalbėkite apie juos, sėdėdami namuose, eidami keliu, guldami ir keldamiesi.

Ps 119:93

*Niekada neužmiršiu Tavo
potvarkių, nes jais Tu
atgaivinai mane.*

Pat 1:8-9

*Mano sūnau, klausyk tėvo
pamokymų ir neatmesk
motinos nurodymų.
Tai bus puošnus vainikas
tavo galvai ir papuošalas
tavo kaklui.*

- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) reikalauja ryžto ir disciplinos, paremtos meile (Pat 29:15).
 - Pasirinkti nešantį sėkmę elgsenos standartą - Bibliją (Ps 119:93).
 - Mokyti ir reikalauti paklusnumo standartams, padrašinant ir pataisant (Pat 1:8-9).
- Užauginimas gerų vaikų (krikščionių) reiškia pasirengimą šiam procesui maldoje. Niekas taip nepalengvina vaikų auklėjimo proceso, kaip malda, ir niekas taip nepalengvina maldos gyvenimo, kaip vaikų auklėjimo procesas.

Vaikų auklėjimo įgūdžiai

Įgūdžiai – įgytas pažinimas ir gabumai.

Vaikų auklėjimas atrodo lengvas, kol neturėjome vaikų! Mes stebėjome savo tėvus ir viskas atrodė taip lengva, kaip čiūžinėtoji ant ledo. Žinoma, jie dirbo prie to ir padarė keletą klaidų, bet negali būti taip sunku. Vėliau mes stebėjome kitus tėvus, einančius per vaikų auklėjimo rutinas, ir mes jautėmės pasitikintys, galintys pakritikuoti juos ar net duoti patarimus. Atėjo mūsų eilė lipti ant ledo, mes turime vaikų! Koks žeminantis patyrimas. Atrodė taip lengva kitiems, dabar atrodo neįveikiama mums. Mes greitai supratome skirtumą tarp žiūrovo ir žaidėjo. Buvimas žaidėju reikalauja įgūdžių, o įgūdžiai privalo būti ugdomi.

Vaikų auklėjimas yra veiksmo, o ne žiūrovų sportas. Tėvai privalo būti aktyvūs proceso dalyviai. Kai gimsta pirmasis vaikas, tėvai yra įstūmiami į ledo vidurį ir prasideda visiems matoma rutina. Tėvai greitai mokosi, pradėdami ugdyti būtiniausius įgūdžius, norėdami būti tėvais, kuriuos Dievas skyrė jų vaikams. Dėkingi, Dievas davė vadovą, skirtą atpažinti ir ugdyti šiuos įgūdžius, – Bibliją. Kaip ir čiūžinėjimo įgūdžiai ant ledo, taip ir vaikų auklėjimo įgūdžiai neateina greitai ir lengvai, jų ugdymas reikalauja pažinimo, supratimo, pritaikymo, patiriant daugybę nesėkmių bei klaidų ilgame kelyje. Labiau nei kas kitas, vaikų auklėjimo įgūdžių ugdymas, reikalauja daug praktikos, bet jų gali ir privalo būti išmokta!

Vaikų auklėjimo įgūdžiai yra būtini vaikų auklėjimo procese. Tačiau, šie trys yra vieni iš pagrindinių. Jus būtina įvaldyti, norint sėkmingai auklėti vaikus „*Viešpačiui auklėjant ir patariant*“, norint užauginti juos tokiais asmenimis, kokiais Dievas jiems skyrė būti.

- *Meilė ir pripažinimas – Jie abu būtini, bet skirtingi!*
- *Mokymas – Tai tėvų atsakomybė!*
- *Disciplina – Minčių saugojimas!*

Meilė ir pripažinimas

Jie abu būtini, bet skirtingi.

Tėvų meilė ir pripažinimas vaikui, įskaitant sugebėjimą išreikšti tą meilę ir pripažinimą, yra vieni iš pagrindinių vaikų auklėjimo įgūdžių. Mokymo ir disciplinos įgūdžiai niekuomet nebus užbaigti, kol vaikas, pirmiausia, nepasijus mylimas ir pripažintas savo tėvų. Tėvų meilė ir pripažinimas ne tik įtakoja vaiko požiūrį į save, bet taip pat vaiko pasitikėjimą ir galiausiai tai, kiek jis išnaudos Dievo suteiktą potencialą.

1 Kor 13:13

Taigi dabar pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė – šis trejetas, bet didžiausia iš jų yra meilė.

Lk 15:20-21

Jis pakilo ir iškeliavo pas tėvą. Jam dar toli esant, tėvas jį pamatė ir, apimtas gailesčio, pribėgo, puolė ant kaklo ir meiliai pabučiavo. O sūnus jam tarė: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau, nebesu vertas vadintis tavo sūnumi'.

- 1 Korintiečiams 13:13 sakoma, kad didžiausia iš visų dovanų yra meilė. Tai yra ypatinga tiesa, kai kalbame apie vaikų auklėjimą.
- Meilė ir pripažinimas yra svarbiausi vaikų poreikiai. Vaikas niekada neišsąugys iš šio poreikio, tai įrodo didelis skaičius besikamuojančių suaugusių, kurie jaučiasi niekada nepatyrę tėvų meilės ir pripažinimo.
- Meilė ir pripažinimas yra vieni iš svarbiausių sudėtinių dalykų sėkmingo vaikų auklėjimo formulėje, svarbesni negu mokymas ir disciplina. Tai yra svarbiausios jėgos vaikų auklėjime.
- Meilė ir pripažinimas yra klijai, kurie laiko vaikus ir tėvus kartu bei suriša nutrūkusius santykius, kaip ir sūnaus palaidūno liudijime (Lk 15:20-21).
- Galiausiai, meilė ir pripažinimas yra šeimos kuras. Jie maitina vaikus ir palaiko dvasinę namų temperatūrą.

Kadangi meilė ir pripažinimas yra pamatinai įgūdžiai vaikų auklėjime, apie juos turi būti kalbama pirmiausia. Tėvams reikia žinoti, kas yra meilė ir pripažinimas, kaip išsiugdyti sugebėjimą mylėti ir pripažinti, ir kaip išreikšti meilę ir pripažinimą savo vaikams.

Apibrėžimas

Tiek meilė, tiek pripažinimas yra būtini, bet jie yra skirtingi. Tėvai gali mylėti vaiką, bet nepripažinti jo. Ir atvirkščiai, gali pripažinti vaiką, nemylėdami jo. Todėl būtina duoti tiek meilės, tiek pripažinimo apibrėžimą.

- Naujajame Testamente, garaikų kalboje, yra apibūdintos trys meilės rūšys – agape, fileo ir eros. Iš šių trijų tik agape ir fileo yra būdingos tėvų ir vaikų santykiuose.

Jn 15:9

*Kaip mane Tėvas pamilo,
taip ir Aš jus pamilau.
Pasilikite mano meilėje!*

Rom 12:10

*Švelniai mylėkite vienas
kitą broliška meile;
pagarbiai vertinkite kitus
aukščiau nei save.*

- **Agape** yra randama Jn 15:9 ir apibūdinama kaip: *besąlyginis išipareigojimas vaikui, paremtas sąmoningu valios veiksmu, vedančiu į išanksto numatytą elgesio modelį, siekiant paties geriausio savo vaikui.*
- **Fileo** yra randama Rom 12:10 ir apibūdinama kaip: *šilti ir mylintys jausmai vaikui, išreiškiami žodžiais ir veiksmais.*
- Dvi meilės rūšys gali būti palyginamos taip:

Agape	Fileo
Valios veiksmas	Emocijų veiksmas
Išipareigojimas	Švelnumas, puoselėjimas
Besąlyginė	Sąlyginė
Sąmoninga	Spontaniška
Pamatinė	Struktūrinė
Tvirta	Švelni

LENTELĖ 2 *Agape ir Phileo palyginimas*

Rom 5:8

*O Dievas mums parodė
savo meilę tuo, kad Kristus
mirė už mus, kai
tebebuvo nusidėjėliai.*

Jn 8:10-11

*Atsitiesęs ir
nebematydamas nė vieno,
tik moterį, Jėzus paklausė:
"Moterie, kur tie tavo
kaltintojai? Niekas tavęs
nepasmerkė?"
Ji atsiliepė: "Niekas,
Viešpatie". Jėzus jai tarė:
"Nė Aš tavęs nesmerkiu.
Eik ir daugiau
nebenusidėk".*

- **Pripažinimas** apibūdinamas Rom 5:8 kaip: *priitarimas vaiko asmenybei, kartu su jo sugebėjimais, talentais ir dovanomis, atskirai nuo jo veiksmų.* Pripažinimas pasireiškia patvirtinančiais žodžiais ir veiksmais.
 - Pripažinimo esmė yra tiesiog priimti vaiką tokį, kokį jį sukūrė Dievas.
 - Pripažinimas taip pat suprantamas kaip vaiko įvertinimas, įskaitant jo sugebėjimus, talentus ir dovanas.
 - Pripažinimas, neatsižvelgiant į veiksmų atlikimą. Įvertinamos vertybės, nereikalaujant iš vaiko pateisinti tėvų lūkesčių.
 - Pripažinimas nereiškia toleruoti blogus veiksmus ir nepaklusnumą! Tai reiškia priimti nusidėjėlį, bet atstumti nuodėmę (Jn 8:10-11).

1 Jn 4:19

Mes mylime Jė, nes Jis mus pirmas pamilo..

Rom 5:1-5

Taigi, išteisinti tikėjimu, turime ramybę su Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, per kurį tikėjimu pasiekiame tą malonę, kurioje stovime ir džiaugiamės Dievo šlovės viltimi.

Lk 12:34

Nes kur jūsų turtas, ten ir jūsų širdis

Jer 1:5

Pažinau tave prieš tau gimstant, pašventinau tave ir paskyriau pranašu tautomis.

Iz 45:9-10

Vargas tam, kuris vaidijasi su savo Kūrėju, molio šukė su puodžiumi. Ar sako molis puodžiui: 'Ką darai?' arba dirbinys savo dirbėjui: 'Tu esi neišmanėlis!?' Vargas tam, kuris sako savo tėvui: 'Kodėl mane pagimdei?' arba moteriai: 'Kodėl gimdai?'

Psl 139:16

Tavo akys matė mane dar negimusį ir Tavo knygoje buvo visas surašyta: dienos, kurias man skyrei, kai dar nė vienos jų nebuvo.

Sugebėjimas

Tėvų sugebėjimas duoti ir išreikšti meilę bei pripažinimą ateina iš Dievo. Tėvai prieš mylėdami ir pripažindami savo vaiką, pirmiausia, privalo patys patirti Dievo meilę ir pripažinimą. Dievas duoda ir parodo tą sugebėjimą per Savo Sūnaus dovaną.

- **Agape** yra pagrindinė meilės rūšis tėvų ir vaikų santykiuose. Norėdami sugebėti besąlygiškai išsipareigoti vaikams, tėvai pirmiausia patys privalo eiti prie šaltinio ir patirti Dievo besąlyginį išsipareigojimą (1 Jn 4:19; Rom 5:1-2). Tėvai gali perduoti besąlyginį išsipareigojimą savo vaikams.
- **Fileo** yra emocinis ar jausmų meilės komponentas, bet yra pastatytas ant agapės pagrindo. Nors tai ateina natūraliai (Rom 1:31), sugebėjimas patirti fileo yra tiesiogiai susijęs su laiku ir pastangomis, kurias tėvai investuoja į vaiką (Lk 12:34).
- **Vaiko Pripažinimas** yra susijęs su Dievo pripažinimo jausmu jų tėvams. Tėvai privalo jaustis pripažinti Dievo, kad galėtų ištikrųjų pripažinti savo vaikus.
 - Tėvai privalo suprasti, kad Dievas sukūrė juos tokius, kokie jie yra, ir juos pripažįsta (Jer 1:5).
 - Antra, tėvai privalo priimti save tokius, kokius Dievas juos sukūrė (Iz 45:9-10).
 - Galiausiai, tėvai privalo suprasti, kad Dievas sukūrė jų vaikus ir priima juos tokius, kokie jie yra. Vaiko vertybės apibrėžtos Dievo sukūrimu, bet nepriklauso nuo to, ar vaikas patenkina visus tėvų lūkesčius (Psl 139:16).

Išraiška

Meilės ir pripažinimo išraiška turi dvi dalis, perdavimą ir gavimą. Tėvai privalo išreikšti meilę ir pripažinimą, o vaikas privalo pajusti meilę ir pripažinimą. Tai nevyksta automatiškai ir ganėtinai dažnai vyksta nepakankamai. Tėvai, galbūt, turi meilę ir pripažinimą, bet nežino kaip juos išreikšti. Vaikas gali žinoti, bet gali nejauti meilės ir pripažinimo.

- Meilė, tiek agape, tiek fileo, privalo būti išreiškiama vaikui juntamais būdais. Tėvai negali mylėti abstrakčiai, meilė privalo būti parodoma taip, kad vaikas matytų. Meilė gali būti išreiškta eile juntamų būdų: kalba, prisilietimu, veiksmais, laiku ir dovanomis.

Pat 12:25

*Liūdesys žmogaus širdyje
slegia jį, o geras žodis
palinksmia.*

Pat 15:23

*Žmogus džiaugiasi savo
burnos atsakymu, ir laiku
pasakytas žodis, koks jis
mielas!*

Šeimos palaiminimas

*“Šeimos palaiminimas
prasideda nuo reikšmingo
prisilietimo. Ir tęsiasi su
išsakytu vertinga žinia, kuri
parodo ypatingą ateitį
asmeniui, kad jis bus
palaimintas ir ant to yra
parentas aktyvus
įsipareigojimas pamatyti
ateinantį ir išeinantį
palaiminimą.”*

-- iš *The Blessing*

- Kadangi agape yra įsipareigojimas, galingiausi būdai išreikšti **agape** yra kalba, veiksmai ir laikas.
 1. Besąlyginį įsipareigojimą savo vaikams tėvai privalo nuolat išreikšti žodžiu. Dėl tokio įsipareigojimo neturi kilti jokių klausimų. Tėvai visuomet privalo būti pasiruošę išklaudyti. Tėvai visuomet privalo būti teisingi.
 2. Veiksmai turi būti pastovūs ir skirti vaiko labui, nepriklausomai nuo to, ar vaikas nusipelnė, ar ne. Tėvai privalo pastoviai drausminti savo vaiką. Meile pagrįsti veiksmai tarp tėvų padeda vaikui jausti, kad tėvai yra įsipareigoję jam.
 3. Drauge praleistas laikas padės vaikui jausti tėvų įsipareigojimą. Tėvai, kurie nepraleidžia laiko su savo vaiku, niekuomet neįtikins, kad yra įsipareigoję jam.
- **Fileo** geriausiai gali būti išreikšta kalba, prisilietimu, laiku ir dovanomis.
 1. Kalba su vaiku privalo būti užtikrinta ir niekuomet negali būti grubi ar nepagarbi, netgi drausminant. Švelnumas stato ir užtikrina, o grubumas griauja ir atmeta (Pat 12:25; 15:23). Vaikams privalome dažnai ir nuoširdžiai sakyti: „Aš tave myliu!“
 2. Prisilietimas yra galingas būdas meilei parodyti, tai yra kiekvieno asmens pagrindinis poreikis. Vaikai niekada neišaugs iš poreikio būti apkabintam **abiejų** tėvų. Prisilieskime dažnai.
 3. Išmintingi tėvai randa laiko pabūti su savo vaikais. Ar vaikas jaučia tėvų meilę, ar sugeba mylėti savo tėvus yra tiesiogiai susiję su drauge praleistu laiku.
 4. Dovanos, lauktos ir nelauktos, leidžia vaikui jaustis vertingu ir vertinamu.
- Pripažinimo šerdis yra pritarimas. Vaikas trokšta, kad pritartų tam, kas jis yra ir ką jis daro. Vaikas nori, trokšta ir siekia tėvų pritarimo labiau nei kitų, netgi tuomet, kai yra suaugęs. Valios veiksmu tėvai privalo ryžtis priimti vaiko stiprybes, silpnybes, talentus ir dovanas bei parodyti pripažinimą juntamais būdais. Tėvai turėtų:

Fil 4:8

Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas tikra, garbinga, teisinga, tyra, mylima, giriama, - apie visa, kas dora ir šlovinga.

Pat 22:6

Parodyk vaikui kelią, kuriuo jis turi eiti, tai ir pasenęs jis nenukryps nuo jo.

- Atrasti ir pripažinti teigiamus vaiko bruožus, parodyti juos vaikui. Atribokite trūkumų ieškojimą (Fil 4:8).
- Leisti ir padėti vaikui vystyti jo talentus, susidomėjimą ir dvasines dovanas, nors jos ir labai skirtųsi nuo tėvų talentų, domėjimosi ir dvasinių dovanų (Pat 22:6).
- Tiesioginis patvirtinimas asmeniškai vaikui, ne per brolius/seseris ar kitus. Pagirkite vaikus kitų žmonių akyse.
- Parodykite pagarbą savo vaikui kaip asmeniui, skirdami kas yra nuodėmė ir kas yra nusidėjėlis, nepaklusnumo atveju. Su meile pataisykite, nekritikuokite ar neplūskite žodžiu.
- Parodykite apčiuopiamus įrodymus, kai vaikui pasiseka – garbės ženkleliai, diplomai, trofėjai, „garbės lenta“ ir t.t.
- Išreikškite pasitikėjimą vaiko sugebėjimais, kad jam pasisektų, ir ypač po nesėkmės.
- Pasakykite vaikui, kad tėvai yra visuomet pasiruošę su juo bendrauti ir jam atleisti.

Mokymas

Tai yra tėvų atsakomybė!

Biblinių vertybių įdiegimas vaikams – vertybių, kurios priimamos ir įtraukiamos į tėvų gyvenimo būdą bei perduodamos vaikams – yra vienas didžiausių vaikų auklėjimo iššūkių. Tai įgyvendinama dėka dviejų lemiamų įgūdžių, kurių pirmas yra mokymas.

Pat 24:3-4

Namai statomi išmintimi ir įtvirtinami supratimu. Pažinimu jie pripildomi visokių brangių ir vertingų turtų.

Pat 1:7

Viešpaties baimė yra išminties pradžia, bet kvailiai niekina išmintį ir pamokymus.

Psl 111:10

Išminties pradžia yra Viešpaties baimė; supratingi, kurie taip elgiasi. Jo šlovė lieka per amžius!

Jok 1:5

Jei kuriam iš jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus suteikta.

- Mokyme yra trys aspektai – pažinimas, supratimas ir išmintis. Jie nurodo mums: „Kas? Kas iš to? Kas dabar?“ (Pat 24:3-4).
 - **Pažinimas** yra informacijos suteikimas, ypač biblinių principų. Tai prasideda pagarba ir nuolankumu Dievui (Pat 1:7).
 - **Supratimas** yra tikros principų reikšmės mokymasis ir visų kitų žinių gausinimas (Ps 111:10).
 - **Išmintis** yra sugebėjimas pritaikyti principus kasdieniniame gyvenime. Kaip ir pažinimas ji prasideda pagarba Dievui bei yra gaunama iš Dievo per Bibliją (Pat 9:10; Pat 1:1-4; Jok 1:5).
- Patarlės, pažinimo, supratimo ir išminties knyga, aiškiai atspindinti Dievo tikslą bei svarbą tėvų/vaikų mokymui ir mokymuisi.
 - Patarlių 1:8-9 – „Mano sūnau, klausyk tėvo pamokymų ir neatmesk motinos nurodymų. Tai bus puošnus vanikas tavo galvai ir papuošalas tavo kaklui.“
 - Patarlių 3:1-2 – „Mano sūnau, neužmiršk mano įstatymo, tavo širdis tesaugo mano įsakymus. Jie prailgins tavo dienas, pridės tau gyvenimo metų ir ramybės.“
 - Patarlių 4:1 – „Vaikai klausykite tėvo pamokymo. Būkite atidūs, kad įgytumėte supratimo.“
 - Patarlių 13:1 – „Išmintingas sūnus klauso tėvo pamokymų, o pašaipūnas neklauso barimo.“
 - Patarlių 19:27 – „Mano sūnau, neklausyk pamokymų, kurie atitraukia nuo pažinimo žodžių.“

Ist 6:7

Mokyk jų savo vaikus ir apie juos kalbėk, sėdėdamas savo namuose, būdamas kelionėje, guldamas ir atsikeldamas.

Ist 6:4-9

*4Klausyk, Izraeli! Viešpats, mūsų Dievas, yra vienintelis Dievas!
5Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visomis jėgomis.
6Šitie žodžiai, kuriuos tau šiandien skelbiu, tepasilieka tavo širdyje;
7mokyk jų savo vaikus ir apie juos kalbėk, sėdėdamas savo namuose, būdamas kelionėje, guldamas ir atsikeldamas.
8Prisitvirtink juos kaip ženklą prie savo rankos ir prie kaktos;
9užrašyk juos ant durų staktų ir savo kiemo vartų.*

Kadangi tėvų mokymas vaikus yra toks svarbus, Dievas turi planą, kaip įgyvendinti šią užduotį. Ist 6:4-9 apibūdina mokytoją, kvalifikaciją, planą ir metodą.

Mokytojas

Dievo mokymo plane yra labai aiški tėvų atsakomybė mokyti vaikus. Tai negali būti perduodama jokiai kitai institucijai – mokyklai, bažnyčiai, valstybei ir t.t. (Ist 6:7).

- Dievas paskyrė tėvus būti pagrindiniais savo vaikų mokytojais.
- Tėvai yra vaiko pirmieji ir patys svarbiausi mokytojai.
- Šeima yra ideali aplinka veiksmingam mokymui.

Kvalifikacijos

Tėvai, kaip mokytojai, privalo turėti tam tikras kvalifikacijas, kad sėkmingai mokytų vaikus.

- Tėvai turi pripažinti Dievą savo Viešpačiu, ir klausytis Jo įsakymų (Ist 6:4).
- Tėvai turi mylėti Viešpatį visa širdimi ir pavesti savo gyvenimus Jam (Ist 6:5).
- Tėvai turi gerai žinoti Bibliją, ką ji sako (Ist 6:6).
- Tėvai turi paklusti Dievo įsakymams visose savo gyvenimo srityse (Ist 6:6).

Planas

Pakartoto Įstatymo septintoje šešto skyriaus eilutėje Dievas pateikia vaikų mokymo planą. Raktinė frazė: “*mokyk jų savo vaikus.*” Norint uoliai mokyti vaikus Biblijos principų, tėvams reikia turėti:

- **Tikslą** – mokymas turi būti vykdomas tikslingai. Efektyvus mokymas nėra pasiekiamas atsitiktinai.
- **Planą** – mokymas reikalauja plano. Tėvai niekuomet neplanuoja suklysti mokydami Biblijos principų, jie tik klįsta planuodami.

- **Prioriteta** – mokymui turi būti skirtas aukštas prioritetas. Jis turi eiti prieš visus kitus dalykus.
- **Atkakluma** – mokymas nėra lengva užduotis. Jis reikalauja daug pastangų ir laiko, kad būtų sėkmingas.

Metodas

Šiose eilutėse yra paminėti trys metodai, skirti mokyti vaikus, – nurodymai, pavyzdžiai ir aplinka. Tėvai privalo veiksmingai naudoti visus tris metodus.

- **Nurodymai** yra pirmasis metodas, paminėtas septintoje eilutėje, “...ir apie juos kalbėk...” Tėvai privalo **kalbėti** vaikui:

Ist 6:20

Kai tavo sūnus ateityje klaus: 'Ką reiškia Viešpaties, mūsų Dievo, duoti paliepimai, įstatymai ir įsakymai?',

Lk 13:2-4

2 Jėzus, atsakydamas jiems, tarė: "Ar manote, kad tie galilėjiečiai buvo didesni nusidėjėliai už visus kitus galilėjiečius ir todėl taip nukentėjo?

3 Ne, sakau jums! Bet jei neatgailausite, visi taip pat pražūs.

4 Arba anie aštuoniolika, kuriuos užgriuvo bokštas prie Siloamo ir užmušė; jūs manote, kad jie buvo kaltesni už visus kitus Jeruzalės gyventojus?

1 Kor 11:1

Sekite manimi, kaip ir aš seku Kristumi.

- Kad Biblija yra Dievo Žodis (2 Tim 3:16-17), ką Biblija turi pasakyti (Ps 119:11,15,16,105), ir kodėl tėvai tiki šiais principais (Ist 6:20; 1 Pt 3:15).
- Reguliarių šeimos maldų ir studijų metu, taip kaip ir asmeniškai. Taip pat tėvai turėtų skatinti kiekvieną vaiką skaityti Bibliją asmeniškai (Iz 28:9; Ist 17:19).
- Per visus kasdienes pokalbius, pavyzdžius, atsakinėjimą į klausimus ir klausimų uždavimą (Lk 13:2-4).
- Kūrybingai ir įvairiai, naudodami knygas, laikraščius, video, DVD, audio kasetes, vaidinimus, žaidimus, varžybas ir bet kokias kitas turimas priemones.
- Naudodami ir kitas bažnyčios grupes – Sekmadieninę mokyklą, jaunimo grupes, vaikų klases, stovyklas, vaikų maldos namus ir t.t.
- **Pavyzdys** yra antrasis mokymo metodas, paminėtas septintoje eilutėje, “...sėdėdamas savo namuose, būdamas kelionėje, guldamas ir atsikeldamas.” Tėvai privalo **parodyti** vaikui pavyzdį:
 - Pademonstruoti krikščionišką gyvenimą, sekant Kristaus pavyzdžiu. Vaikams reikia pavyzdžio, nes vertybės yra labiau pasigaunamos, nei išmokstamos (1 Kor 11:1; Iš 13:8-10).
 - Sukurti vaiko pasitikėjimą tėvais, Dievu ir Biblijos principais.

Aplinka

Fizinių, emocinių, dvasinių, kultūrinių ir socialinių faktorių visuma, įtakojanti vaiko vystymąsi.

Lk 11:24-26

24 "Netyroji dvasia, išėjusi iš žmogaus, klaidžioja bevandenėse vietose, ieškodama poilsio. Neradusi ji sako: 'Grįžiu į savo namus, iš kur išėjau'.
25 Sugrįžusi randa juos iššluotus ir išpuoštus.
26 Tuomet eina, pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena. Ir tada tam žmogui darosi blogiau negu pirma".

- Formuoti vaiko panašumą į Kristų. Pavyzdys yra didžiausia jėga, formuojanti vaiko panašumą į tėvus (Lk 6:39-40).
- Perduoti tėvų vertybes vaikui, bet svarbiau, nukreipti vaiko dėmesį nuo tėvų į Kristų (1 Kor 3:4-11; 1 Pt 2:21; 1 Jn 2:6).
- **Aplinka** yra trečias mokymo metodas, paminėtas aštuntoje ir devintoje eilutėse: *"Prisitvirtink juos kaip ženklą prie savo rankos ir prie kaktos; užrašyk juos ant durų staktų ir savo kiemo vartų."* Tėvai privalo sukurti vaikui deramą aplinką.
 - Tėvai turi galimybę bei atsakomybę apsupti vaiką ir sukurti jam aplinką.
 1. Dievas įstatė tėvus kaip Aplinkos Kontrolės Departamentą vaikui.
 2. Kiekvienas vaikas turi aplinką. Aplinką aktyviai kuriamą ir palaikomą tėvų ar aplinką, veikiamą nekrikščioniško pasaulio.
 3. Galimybė kurti vaiko aplinką yra didžiausia gimimo metu ir mažėja vaikui augant.
 - Tėvai privalo intensyviai kurti vaiko aplinką, kadangi aplinka įtakoja mąstymą, mąstymas įtakoja veiksmus, veiksmai nulemia charakterį. Daryk poveikį aplinkai ir įtakosi vaiką.
 - Veiksmingiausias būdas aplinkai kurti – įtraukti teigiamus faktorius, ne vien tik pašalinti neigiamus (Lk 11:24-26).
 1. Sutelkti dėmesį į gerų dalykų įtraukimą, ne vien tik į blogų pašalinimą iš vaiko aplinkos.
 2. Vengti tuštumos vaiko aplinkoje. Tuštumos yra vaiko poreikiai, kurie nėra patenkinti.
 3. Vaiko aplinkos kūrimo naudokite pakeitimo principus. Vaikas, užsiėmęs teigiamais dalykais, turės mažiau laiko daryti blogus dalykus.

Aplinkos faktoriai

- Muzika
- TV
- Draugai
- Knygos
- Filmai
- Baldai

- Vaiko aplinkos kūrimas, paprastai, reikalauja kai kurių neigiamų faktorių pašalinimo.
 1. Pašalinkite neigiamus faktorius, kurie neigiamai įtakoja ir kenkia vaikui.
 2. Šalindami neigiamus faktorius, būkite iniciatyvūs ir greiti.
 3. Šalindami neigiamus faktorius naudokite pakeitimo principus. Tuštumas, kurios lieka šalinant neigiamus faktorius, užpildykite teigiamais faktoriais.

Disciplina

Minčių saugojimas!

Antrasis lemiamas įgūdis, būtinas įdiegiant biblines vertybes, yra vaiko disciplina. Jei mokymas yra vertybių įdiegimo klasės dalis, tai disciplina yra laboratoriniai darbai arba praktinė dalis. Disciplina yra vienas iš labiausiai nesuprantamų ir nenaudojamų vaikų auklėjimo įgūdžių. Nepakankama disciplina, disciplinos nebuvimas ar neteisingai taikoma disciplina įtakoja vaiką, tėvus, šeimą ir visą visuomenę.

2 Tim 1:7

Nes Dievas davė mums ne baimės dvasią, bet jėgos, meilės ir savitvardos dvasią.

Pat 6:20-22

20 Mano sūnau, laikykis savo tėvo įsakymų ir nepaniekink motinos įstatymo.

21 Visam laikui užrišk juos ant savo širdies, apsivyniok aplink kaklą.

22 Tau einant, jie lydės tave, tau atsigulus, jie saugos tave, tau pabudus, jie kalbės su tavimi.

Pat 22:6

Parodyk vaikui kelią, kuriuo jis turi eiti, tai ir pasenęs jis nenukryps nuo jo.

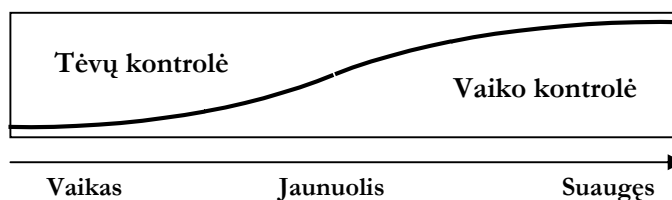
Ef 6:4

Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos drausmindami ir mokydami Viešpatyje.

Kas

Disciplina yra labai paprastai apibūdinta 2 Timotiejui 1:7 kaip pašaukimas sveikam protui ir savikontrolei. Labai dažnai apie discipliną galvojama kaip apie pataisymą ar bausmę. Tai daug platesnis dalykas, įtraukiantis ugdymą bei mokymą su padrąsinimu ir pataisymu. Disciplina yra:

- Mokymo **procesas**, prasidedantis nuo gimimo ir besitęsiantis iki suaugusio žmogaus amžiaus, nėra pavienis ar retas atvejis (Pat 6:20-22).
- Mokymo **procedūra**, skirta išorinės (tėvų) kontrolės dėka pasiekti vidinę (savęs) kontrolę. Ji apima tėvų kontrolės perdavimą vaikui per tam tikrą laiko periodą, iš priklausomybės į nepriklausomybę (Pat 22:6).

ILIUSTRACIJA 6 Kontrolės perėjimas

- Vaiko ugdymo **programa**, apimanti taisykles bei nurodymus, įdiegtus per vertinimus ir bausmes, meilės kontekste. Ji siejasi su aplinkos standartais, veiksmų kontroliavimu ir elgsenos sustiprinimu ar pataisymu (Ef 6:4; Hbr 12:7; Pat 13:24).
- **Struktūra**, skirta mokymui ir apsaugojimui (apribota laisvė), kuri plečiasi didėjant vaiko galimybei sėkmingai įvertinti savo atsakomybę.
- **Gyvenimo būdas**, gyvenimo filosofija, charakterizuojama vaiko stabilumu, atsakomybe ir savikontrole (2 Tim 1:7).

Ef 6:1-4

1 Jūs, vaikai, klausykite
Viešpatyje savo tėvų, nes
tai teisinga.
2 "Gerbk savo tėvą ir
motiną", - tai pirmasis
įsakymas su pažadu:
3 "Kad tau gerai sektųsi ir
ilgai gyventum žemėje".
4 Ir jūs, tėvai, neerzinkite
savo vaikų, bet auklėkite
juos drausmindami ir
mokydami Viešpatyje.

1 Sam 3:13-14

13 Aš paskelbiau jam, kad
nubausiu jo namus už
nusikaltimą, apie kurį jis
žino, nes jo sūnūs bjauriai
elgėsi, o jis jų nesudraudė.
14 Aš prisiekiu, kad Helio
šeimos kaltė nebus
nuplauta nei aukomis, nei
dovanomis per amžius".

"Vaikai vystosi tokioje
aplinkoje, kurioje yra
nuoširdi meilė, drauge su
pagrįsta nuolatine
disciplina... Liberalumas
vaikų auklėjime ne tik kad
nepasiteisino, bet ir baigėsi
nelaime tiems, kurie tai
pabandė."

-- Dr. James Dobson

Kas

Kaip už mokymą, taip ir už vaikų drausminimą yra atsakingi tėvai. Per dažnai ši funkcija yra atiduodama kitoms institucijoms – mokyklai, bažnyčiai ar valstybei.

- Dievas labai aiškiai išdėsto vaikų drausminimo planą laiške Efeziečiams 6:1-4. Tėvas ir motina privalo ugdyti vaikus ir vaikai privalo gerbti savo tėvus.
- Tėvų atsakomybė yra pabrėžta Dievo bausmės kunigui Eliui pavyzdyje, už tai, kad nesudrausmino savo dviejų sūnų (1 Sam 3:13-14). Kartu su įsakymu drausminti ateina pasekmės dėl to nedarymo.
- Tėvai atsisako šios atsakomybės dėl daugybės priežasčių. Keletas iš jų: baimė prarasti vaiko meilę, meilės stoka vaikui, ignoravimas ar dezinformacija, neteisingi prioritetai, įsipareigojimo trūkumas, tėvų temperamentas.
- Norėdami drausminti savo vaikus, tėvai privalo patys būti drausmingi.
- Kol tėvai yra atsakingi už drausminimo procesą (Pat 29:15), vaikas privalo mokytis paklusti drausminimui (Pat 13:1; 15:5,10). Dievas laiko kiekvieną asmeniškai atsakingu už savo veiksmus (1 Sam 4:12-18; Rom 14:12; Mt12:36).

Kodėl

Svarbu suprasti, kodėl drausminimas yra lemiamas vaikų auklėjimo proceso dalis. Kai kurie tėvai nesirūpina savo vaikų drausminimu, kiti net neklausia, kodėl jie turėtų tai daryti, leisdami vaikui vystytis pačiam.

- Dievas moko tėvus drausminti savo vaikus pagal tiesioginius nurodymus (Pat 19:8; 23:13-14; 29:17), pagal pavyzdį, kaip Jis tvarkosi su Savo vaikais (Įst 8:5; Heb 12:5-11), ir pagal praeities istoriją (Įst 21:18-21).
- Drausminimas yra būtinas, norint pasiekti vieną iš svarbiausių auklėjimo tikslų – vaiko savidisciplinos ir savikontrolės. Tai leidžia vaikui perduoti visą kontrolę Dievui.
- Drausminimas yra skirtas vaiko naudai, kad jis išaugtų tokiu asmeniu, koku Dievas nori, kad jis būtų. Yra daugybė rimtų priežasčių, kodėl vaikams reikia drausminimo:

“Daug skausmo tėvų ir vaikų santykiuose kyla dėl neteisingo supratimo, kad žmogaus prigimtis yra gera. Pirmiausia įsisavinama priežastis, antra yra susitaikoma su tuo, tada pritaikoma aplinka vaikui..”

- Larry Christianson

1 Sam 15:23

Nepaklusnumas yra kaip žyiniavimo nuodėmė ir užsispyrimas yra kaip stabmeldystė. Kadangi tu atmetei Viešpaties žodį, Jis atmetė tave, kad neb būtum karaliumi”.

“ Vaikai jaučiasi saugesni, žinodami leistinų veiksmų ribas.”

- Dr. Haim Ginatt

“Vaikai iš tikrųjų nori disciplinos, nesvarbu ar jie tai suvokia sąmoningai, ar ne, jauni žmonės nori žinoti, kiek jiems yra leista.”

- Lt. Robert L Vernon

Pat 3:11-12

11 Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties bausmės ir nenusimink Jo baramas, 12 nes ką Viešpats myli, tą pabara, kaip tėvas auklėdamas sūnų, kuriuo gėrįsi.

- Vaikai turi save naikinančią prigimtį, paveldėtą iš savo tėvų.
 1. Dėl gimtosios nuodėmės vaikai paveldi nuodėmingą prigimtį (Ps 51:5; Iz 14:12-14; Rom 5:12, 17-19).
 2. Vaikai natūraliai nenori elgtis teisingai ar išmintingai (Pat 29:15).
 3. Vaikai turi natūralų polinkį maištauti, maištas yra rimtas dalykas, ir drausminimas padeda išvengti maišto (Pat 22:15; 1 Sam 15:23; Iš 22:18).
- Vaikams reikia drausminimo, kad užaugtų subrendusiais ir atsakingais suaugusiais. Be tinkamo tėvų poveikio, to neįvyks.
 1. Vaikai yra atsilikę keturiose pagrindinėse srityse – protiškai, dvasiškai, fiziškai, socialiai (Lk 2:52).
 2. Jie negali priimti brandžių sprendimų (1 Kor 13:11).
 3. Vaikai, palikti augti be priežiūros, save sunaikins ir užtrauks gėdą tėvams (Pat 29:15).
 4. Vaikams reikia tėvų įtakos, vystant teigiamus veiksmus (Žyd 12:11).
- Vaikai privalo būti drausminami, kad jaustųsi saugūs. Jie privalo žinoti, kad kažkas yra atsakingas, ir, kas tas žmogus yra. Saugumas ateina žinant lūkesčių ir elgesio ribas.
- Vaikams reikia drausminimo abiem atvejais, norint pažinti meilę ir parodyti meilę. Yra ryšys tarp meilės ir drausminimo, jie eina „koja kojon“.
 1. Drausminimas perteikia priklausomybės jausmą, kaip paaiškinta laiške Hebrajams 12:5-8. Dievas taip pat, kaip ir tėvai, drausmina Savo, o ne kitų vaikus.
 2. Drausminimas įrodo tėvų meilę vaikui. Tėvai gali drausminti vaiką mylėdami jį, bet negali vaiko mylėti nedrausmindami jo (Pat 3:11-12; 13:24).
 3. Drausminimas skatina vaiką gerbti tėvus. Pagarba yra paremta jėgos supratimu, ir vaikas negerbs silpnų tėvų (Hbr 12:9).

Hbr 12:11

Beje, kiekviena auklyba tam kartui atrodo ne linksma, o karti, bet vėliau ji atneša taikingų teisumo vaisių auklėtiniams.

“Paprastčiausiai nedaryk nieko auklėdamas savo vaikus, leisk vaikui pačiam spręsti, neįtakok pasekmių dėl jo elgesio, leisk jam valdyti savo gyvenimą – trumpai tariant „išlaisvink“ ir nei tu, nei visuomenė nenorės gyventi su tokiu padariniu.“
- John McArthur

Pat 17:21

Kvailas sūnus - ne džiaugsmas, bet rūpestis tėvui.

Pat 23:15-16

*15 Mano sūnau, jei būsi išmintingas, suteiksi man daug džiaugsmo.
16 Tau tiesą kalbant, mano širdis džiūgaus.*

4. Vaiko pagarba tėvams yra aukščiau už vaiko meilę tėvams. Vaikas nepriims ir neduos meilės tam, kurio jis negerbia (Įst 6:4,5,13).

- Vaikai privalo būti drausminami, kad taptų tuo, kuo Dievas jiems skyrė būti. Dievas kiekvienam vaikui turi planą, bet drausminimas padeda tą planą įgyvendinti. Ko Dievas trokšta vaikui?

1. Būti teisiu Dievo akyse (Pat 23:14).
2. Būti laimingu ir gerai prisitaikiusiu (Hbr 12:11).
3. Būti paklusniu (Hbr 5:8).
4. Būti išmintingu (Pat 29:15).

- Ne vien tik vaikų naudai yra skirtas drausminimas, bet ir tėvų ramybei bei blaiviam mąstymui. Šis procesas naudingas tiek tėvams, tiek šeimai.

- Biblijoje gausu įspėjimų ir pavyzdžių tėvams bei šeimai dėl pasekmių, kurios atsiranda, jei tėvai nedrausmina savo vaikų.

1. Bus skausmas motinai (Pat 10:1; 17:25).
2. Bus rūpestis tėvui (Pat 17:21, 25; 19:13). Prisiminkite Elio rūpestį dėl savo sūnų, Hofnio ir Finėjo, nedorumo, ir Dovydą dėl Absalomo maišto.
3. Bus sumaištis ir netvarka šeimoje, neturinčioje struktūros, netvarkingoje, nebendruojančioje ir esančioje dideliame streso ar įtampoje. Tai nėra gražus vaizdas.

- Biblijoje yra daugybė pavyzdžių, kaip vaikų drausminimas atnešė palaimintų rezultatų: Džiaugsmą (Pat 10:1; 15:20), Džiūgavimą (Pat 23:15,16), Džiaugsmą ir Pasitenkinimą (Pat 23:24,25), ir Ramybę (Pat 29:17).

Pagrindiniai Dr. James Dobsono disciplinos principai

- *Formuok valią ir saugok dyvasią (1 Tim 3:4-5; Kol 3:21).*
- *Tėvų veiksmai kalba, kai žodžiai yra negirdimi (Ekl 8:11).*
- *Vaikų veiksmai turi būti nukreipti į pasekmes (Gal 6:7).*
- *Disciplina su meile (Hbr 12:5-6).*

Įst 5:1

Mozė sušaukė visus izraelitus ir jiems tarė: "Klausyk, Izraeli, šiandien skelbiu jums įstatymus ir paliepiamus, mokykitės ir vykdykite juos."

Am 3:3

Argi gali dviese eiti kartu, jei nėra susitarę?

Kol 3:21

O jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baukštūs.

Kaip

Labai svarbu žinoti: Kas yra disciplina? Kas turėtų disciplinuoti? Kodėl disciplinuoti? Norintys patirti sėkmę tėvai privalo žinoti: Kaip reikia disciplinuoti? Tai yra tas momentas, kai teorija susitinka su praktika, t.y. pritaikymas.

Dievas įsako tėvams drausminti savo vaikus ir duoda nurodymus bei pavyzdžius, kaip reikia drausminti. Dievo elgesys su Adomu ir Ieva Pradžios knygoje ir su Žydų tauta Parkartoto Įstatymo knygoje suformuoja penkias drausminimo proceso fazes: nubrėžti ir perteikti ribas, nustatyti ir perteikti pasekmes, sutvarkyti pasekmes, nuraminti ir pastiprinti, atleisti ir susitaikyti.

Nubrėžti ir perteikti ribas – pirmoji fazė disciplinos procese. Šioje fazėje tėvai kartu nustato tai, ko tikisi iš vaiko. Į tai privalo būti įtraukta ne vien tik atitinkama elgsena, bet taip pat ir pasiekimo lygis (Įst 5-26). Norintys patirti sėkmę tėvai privalo:

- **Būkite aiškūs** apibrėždami ir perteikdami laukiamo elgesio bei pasiekimo lygio (Am 3:3).
 - Tarp tėvų privalo būti susitarimas. Jei tėvai nesutaria tarpusavyje, vaikas susipainios.
 - Tėvai privalo kartu aiškiai pasakyti vaikui, ko yra tikimasi iš jo. Jei vaikas yra pakankamai didelis, tėvai gali užrašyti tuos lūkesčius ant lapo.
 - Labai svarbu, kad tėvai iš anksto nustatytų taisykles ir lūkesčius.
- **Būkite realistai** ir supratingi nustatydami ribas. Išdėstydami nerealius lūkesčius suvaržysite vaiką (Kol 3:21).
 - Visos ribos privalo būti apmąstytos, ne savavališkos ar kaprizingos.
 - Ribos turi būti taikomos atsižvelgiant į vaiko asmeninius sugebėjimus ir metus.
 - Nepasiekiamos ribos ar per didelis ribų kiekis suvaržys vaiką ir skatins jį maištauti.
 - Tėvai neturėtų nustatyti ribų, jei neketina reikalauti jų pastoviai laikytis.

Jok 1:8

toks svyruojantis, visuose savo keliuose nepastovus žmogus.

Įst 28:1-2

*1 „Jei atidžiai klausysi Viešpaties, savo Dievo, balso ir vykdysi bei laikysi visus Jo įsakymus, kuriuos aš tau šiandien skelbiu, Viešpats, tavo Dievas, išaukštins tave virš visų žemės tautų.
2 Visi šie palaiminimai ateis ir pasivys tave, jei klausysi Viešpaties, savo Dievo, balso.*

Įst 28:15

Bet jei neklusysi Viešpaties, savo Dievo, balso ir nesilaikysi bei nevykdysi visų Jo įsakymų ir įstatymų, kuriuos aš tau skelbiu, visi šitie prakeikimai ateis ir pasivys tave.

Pat 15:23

Žmogus džiaugiasi savo burnos atsakymu, ir laiku pasakytas žodis, koks jis mielas!

Pat 25:11

Laiku pasakytas tinkamas žodis yra kaip aukso obuolys sidabro įdėkle.

- **Būkite nuoseklūs** nustatydami vaikams ribas (Jok 1:8).
 - Privalo būti nuoseklumas (darna) tarp abiejų tėvų lūkesčių ir ribų.
 - Privalo būti darna tarp vaikų namuose. Darna turi būti iš principo, nebūtinai konkrečiose detalėse.
 - Privalo būti pastovumas ribose. Ribos neturi nebūti nuolat keičiamos.

Nustatyti ir perteikti pasekmes – antroji disciplinos proceso fazė. Tai yra viena iš sunkiausių, netgi intriguojančių fazių, nes reikalauja išminties, kūrybiškumo ir sumanumo. Vaikų veiksmai privalo būti siejami su pasekmėmis (Įst 28).

- Tėvai privalo iš anksto ir aiškiai kalbėti apie laukiamų veiksmų pasekmes. Vaikui reikia žinoti pasekmes ir tėvams reikia iš anksto planuoti.
- Pasekmės turi atitikti veiksmus nustatant priežastį ir efektą, norint išvengti per didelės ar per mažos reakcijos. Tėvai turėtų:
 - Naudoti tiek teigiamas, tiek neigiamas pasekmes norėdami sukurti subalansuotą požiūrį. Teigiamose pasekmėse yra didžiulė jėga.
 - Pritaikyti pasekmių lygį, veiksmų lygiui. Jie turėtų būti suderinti, norint išvengti per didelio griežtumo ar jo stokos (liberalumo).
 - Padaryti priverstinę pasekmę kiek įmanoma natūralesnę, kad atsakomybės mokymas taptų maksimalus.
- Pasekmės privalo būti suderintos atsižvelgiant į vaiko metus ir temperamentą. Yra svarbu rasti, kas asmeniškai veikia vaiką, ir, ar tai atitinka vaiko metus.
- Tėvai niekada neturėtų žadėti to, ko neketina padaryti. Neištęseti pažadai griaua pasitikėjimą tėvais.
- Tėvai privalo parinkti atitinkamą pasekmių tipą veiksmui. Yra keturi didėjantys pasekmių lygiai.
 - **1 Lygis** yra žodinis pritarimas ar nepritarimas vaiko veiksams. Šis metodas gali būti veiksmingas bet kokio amžiaus vaikui.

1. Tėvai turėtų nuolatos pagirti ir padrąsinti vaiką už teisingus veiksmus (Pat 15:23; 25:11).

“Norint suformuoti vaikų mąstymą, pirmiausia reikia nugalėti jų valią... sulaukę vienerių metų, jie bus išmokyti bijoti rykštės ir veikti švelniai, o tai reiškia jie išvengė daugybės pataisyčių, kuriuos jie kitu atveju būtų patyrę...”

- Susannah Wesley

Pat 22:15

*Kvailystė prisirišusi prie
vaiko širdies, bet
pamokymo rykštė išvaro ją.*

2. Neteisingiems veiksams tėvai turėtų išreikšti tvirtą nepritarimą ir nusivylimą, nežiūrint nepalankiai į vaiko asmenybę, neplūstant žodžiais vaiko, neerzinant ir negrauziant vaiko.

- **2 Lygis** yra vaiko atsakomybių didinimas ar mažinimas. Tai reiškia, kad vaikui suteikiama atsakomybė namuose. Didinimas turėtų teikti naudą, ne vien užimtumą.

- **3 Lygis** skirtas vaiko privilegijų plėtimui arba ribojimui. Yra veiksmingiausias vyresniems vaikams ir turėtų būti natūralus vaiko veiksmų rezultatas.

1. Privilegijų plėtimas yra atlyginimas už vaiko teisingą elgesį, ir privalo būti susijęs su vaiko didėjančiu sugebėjimu būti atsakingu.

2. Privilegijų apribojimas privalo turėti stiprumą ir trukmę, kad būtų veiksmingas.

- **4 Lygis** yra fizinių bausmių ir apdovanojimų panaudojimas. Natūraliai yra labiausiai veiksmingas mažesnio amžiaus vaikams.

1. Fizinis švelnumas daro stebuklus įtvirtinant trokštamą elgesį, ypač mažesniems vaikams.

2. Užtarnautas apdovanojimas (trofėjas, pinigai, dovanos ir t.t.) gali būti labai veiksmingas skatinant vaikus atlikti teisingus veiksmus.

3. Fizinė bausmė ar pyla, nors ir yra ginčytini kai kuriose srityse, jie atitinka Raštą, yra efektyvūs ir būtini mažesniems vaikams, kaip atsakas į jų nepaklusnumą ir maištą. Tai nėra vaiko užgauliojimas (Pat 13:24; 19:18; 22:15; 29:17).

Rezultatų tvarkymas (tiek neigiamų, tiek teigiamų) – trečioji disciplinos proceso fazė. Tai yra fazė, kuri reikalauja veiksmų – nekintamų, suderintų, savalaikių ir ryžtingų, keliančių kuo mažiau diskusijos. Ši fazė įtvirtina disciplinos procesą arba neįtvirtina (Įst 4).

- Rezultatų tvarkymo pamatas disciplinos procese turi būti suvienodintas ir suderintas. Tėvai privalo daryti tai, ką pasakė ir daryti visą laiką! Tai yra tėvų pasitikėjimo kertinis akmuo (Mal 3:6; Hbr 1:10-12).

Pat 15:3

*Viešpaties akys mato visur,
jos stebi blogus ir gerus.*

2 Krn 16:9

*Nes Viešpaties akys stebi
visą žemę, kad parodytų
savo galią dėl tų, kurių
širdis yra tobula prieš Jį.
Tu pasielgei neišmintingai,
todėl nuo šiol turėsi daug
karų".*

Pat 17:22

*Linksma širdis gydo kaip
vaistai; prislėgta dvasia
džiovina kaulus.*

Pat 15:23

*Žmogus džiaugiasi savo
burnos atsakymu, ir laiku
pasakytas žodis, koks jis
mielas!*

- Teigiamų ir neigiamų veiksmų rezultatų tvarkymas reikalauja stebėti vaiko elgesį ir būti pasiruošusiam reaguoti (Pat 15:3; 2 Krn 16:9).
 - Tėvai privalo stebėti vaiko poelgius ir turi būti pasiruošę sureaguoti į juos. Tai pabrėžia tėvų lūkesčių svarbą ir pateikia pagyrimą ar pataisymą.
 - Tėvai privalo panaudoti stebėjimo rezultatus, kad tinkamai reaguotų į vaiką. Vaikas nori žinoti, kaip jam sekasi.
 1. Pagirkite teisingus veiksmus nuoširdžiai, ypatingai ir dažnai. John Maxwell sako, kad norint būti veiksmingu asmeniu, reikia vienai neigiamai reakcijai priešpastatyti devynias teigiamas.
 2. Pasipriešinkite neteisingiems veiksams išklaUSDami atvira širdimi, nurodydami atsakomybę, aptardami nusižengimus ir parodydami nusivylimą.
- Teigiamų rezultatų tvarkymas, skirtas ribų ir veiksmų sutvirtinimui, yra galingas įrankis, esantis tėvų žinioje. Padaršinimas daro stebuklus motyvuodamas vaikus įdiegti ir palaikyti gerą elgesį.
 - Teigiami rezultatai yra lemtingi, nustatant subalansuotą požiūrį į drausminimo procesą. Vaikas, kuris gauna tik neigiamus rezultatus, labai greitai praras drąsą (Ef 6:4).
 - Tėvai nepakankamai įvertina žodžio galią įdiegdami teisingą vaiko elgesį. Labiau už viską vaikas trokšta tėvų pripažinimo.
 - Tėvai elgiasi išmintingai, jei žavisi ir išreiškia džiaugsmą dėl vaiko teisingo elgesio ir sėkmių. Nepastebėta ir neapdovanota sėkmė vaiko neskatina (Pat 17:22).
 - Tėvų pagyrimai privalo būti ypatingi, nuoširdūs ir susieti su vaiko veiksmais.
 - Pagyrimai turėtų būti sakomi greitai, kad sietųsi su elgesio apdovanojimu, nuosekliai, kad įtvirtintų lūkesčius ir dažnai, kad skatintų pakartoti (Pat 15:23).
 - Materialūs apdovanojimai, pelnyti už sėkmę ir teisingą elgesį, atsiperka su kaupu.

Ekl 8:11

Kadangi nuosprendis už piktus darbus ne tuojau įvykdomas, todėl žmonių širdys yra visiškai atsidavę daryti pikta.

“Auklėkite savo vaikus pastoviai ir su meile, kai jie maži, ir tada nereikės jų perauklėti, kai jie jau bus pakankamai stiprūs perauklėti jus.”

- Harold Sala

Tinkamos tėvų rolės

1. Direktorius / Reguliotojas (0-7 metai)
2. Mokytojas / Pavyzdys (7-12 metai)
3. Treneris / Auklėtojas (12-18 metai)
4. Patarėjas / Draugas (18-ir daugiau)

Kodėl lupimas gali nepasisekti

1. Nedažnai įgaidi bausmę.
2. Vaiko valia gali būti stipresnė, nei tėvų.
3. Tėvai staiga nusprendžia lupti, po ilgo laiko.
4. Per švelnus lupimas.

- Dr. James Dobson

- Įtvirtinant neigiamų ribų reikalavimus reikia, kad tėvai imtusi veiksmų. Veiksmai (maldavimai, grasinimai ar pastovūs išpėjimai) yra kritiniai. Vaikas nori žinoti, ką tėvai ketina daryti toliau (Ekl 8:11).
 - Tėvų atsakas yra ypatingai svarbus įtvirtinant priežasties/pasekmės santykius, didinant atgrasinimo priemones, išvengiant daugybės problemų, streso ar „griebimosi už šiaudo“ sindromo (Pat 13:24).
 - Tėvai privalo veikti, o ne reaguoti. Neveiklumas veda į reakciją. Veikite pagal faktus, ne pagal įsivaizdavimus. Veikite turėdami planą, ne „iš oro“. Veikite produktyviai, ne impulsyviai.
 - Veiksmai, ne neigiamos emocijos (pyktis ar nusivylimas), yra būtini norint nubrėžti ribas. Tai turi būti padaryta kontroliuojant elgesį.
 1. Tėvai privalo nurimti emociškai ir imti kontroliuoti situaciją, suvaldant savo emocijas ar sulaikant reakciją, nustatant tinkamą emocinį toną ir būnant kategoriškais.
 2. Tėvams yra labai svarbu mažiau diskutuoti, o daugiau veikti. Tėvai neturėtų kartotis, tuščiai grasinti, šūkauti, rėkti, ginčytis ar derėtis versdami paklusti. Tėvams paprasčiausiai reikia veikti arba „užsičiaupti“.
 - Ryžtingas tėvų susitvarkymas, mylinčiu būdu, atskleidžia biblinę disciplinos pavyzdį.
 1. Pakartokite nusižengimo esmę paaiškindami vaikui situaciją.
 2. Paaiškinkite vaikui, kad jis nusidėjo ne tik prieš tėvus, bet ir prieš Dievą (Lk 15:17-18).
 3. Dar kartą aiškiai ir ryžtingai paaiškinkite pasekmes.
 4. Darykite tai!
 - Tėvai turėtų leisti vaikui išreikšti liūdesį, bet ne maištą. Tarp šių dviejų dalykų yra didžiulis skirtumas (Hbr 12:11).
 - Galiausiai, teigiamai muškite, jei to reikia. Mušimas atitinka Raštą ir yra veiksmingas, jei vykdomas teisingu būdu dėl maišto ir nepaklusnumo. Teisingas mušimas iš tėvų reikalauja:

Pat 3:12

Nes ką Viešpats myli, tą pabara, kaip tėvas auklėdamas sūnų, kuriuo gėrįsi.

Pat 13:24

Kas gailisi rykštės, nekenčia savo sūnaus, bet kas jį myli, laiku jį baudžia.

Pat 29:17

Auklėk savo sūnų, tai jis bus tau paguoda ir tavo siela džiaugsis.

Pat 23:13

Nepalik vaiko nenubausto, nes jei suduosi jam rykštę, jis nemirs.

Pat 22:15

Kvailystė prisirišusi prie vaiko širdies, bet pamokymo rykštė išvaro ją.

Gal 6:9

Nepavarkime daryti gera, nes savo metu įjausime derlių, jei nepailsime!

1. Muškite susivaldydami. Tėvai privalo sukontroliuoti save, prieš imdamiesi kontroliuoti vaiką. Jei tėvai nesugeba susivaldyti patys, jie turėtų nusileisti vienas kitam (Pat 3:12).
 2. Muškite tinkamame amžiuje. Mušimas labiausiai veiksmingas tarp aštuoniolikos mėnesių ir vienuolikos metų (Pat 13:24).
 3. Muškite dėl teisingos priežasties. Mušimas privalo būti atliekamas kaip iš anksto nuspręstas rezultatas, ne iš nusivylimo ar pykčio. Mušti reikia dėl sąmoningo nepaklusnumo ar maišto, o ne dėl brandumo stokos (Pat 29:17).
 4. Muškite tinkamoje vietoje. Tėvai neturėtų žeminti savo vaiko kitų žmonių akyse. Nusižengimas yra tik tarp tėvų ir vaiko.
 5. Muškite per tinkamą vietą. Dievas davė tam vaiko užpakalį. Išnaudokite tai. Vaiko niekuomet negalima mušti per veidą.
 6. Muškite su tinkamu įrankiu. Mušimo tikslas yra paveikti mąstymą, o nesužaloti kūną. Geriau būtų naudoti neutralų įrankį, nei savo rankas. Biblija patikslina „rykštę“ ar maža lazdelė – vienos mažos pakanka, kad nesužaloti ar nepakenkti, ir didelės pakanka, kad nepadaryti kirstinių žaizdų (Pat 13:24; 22:15; 23:13, 14; 29:15).
 7. Muškite siekdami rezultato. Kadangi mušimo tikslas yra skirtas nusistatymui pakeisti, tėvai turėtų stebėti nusistatymo pasikeitimus kaip indikatorius, parodantį kaip stipriai mušti (Pat 22:15).
- Atkaklumas moka gausius dividendus disciplinos procesui. Nepasiduokite, laikykitės tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių taikymo, iki pasieksite norimą rezultatą (Gal 6:9).

Nuraminimas ir pastiprinimas yra ketvirtoji fazė disciplinos procese. Po to kai tėvai pritaikė neigiamas pasekmes, būtina su meile nuraminti vaiką. Taip pat yra puikus metas sustiprinti teisingą elgesį (Ist 31).

- Tėvams reikia užtikrinti savo vaiką, kad jį myli ir myli pakankamai stipriai, todėl ir disciplinuoja (Hbr 12:5-8).

Hbr 12:11

Beje, kiekviena auklyba tam kartui atrodo ne linksma, o karti, bet vėliau ji atneša taikingų teisumo vaisių auklėtiniams.

Hbr 12:5

Jūs pamiršote paraginimą, kuris sako jums kaip sūnams: "Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties auklybos ir nenusimink Jo baramas:

Rd 3:31-32

*31 nes Viešpats neatstumia amžiams.
32 Jis siunčia sielvartą, bet vėl pasigaili dėl savo malonės gausos.*

- Po neigiamų pasekmių pritaikymo, tėvai turėtų nuraminti save Dievo pažadais dėl savo vaiko disciplinos, kad išvengtų neteisingo kaltės jausmo, sutelkti dėmesį į disciplinos tikslą ir neprarasti drąsos (Pat 29:17; Hbr 12:11).
- Po neigiamų pasekmių pritaikymo, vaikai turėtų būti raminami tėvų besąlyginės meilės dėka. Nors tėvai ir turi įtvirtinti neigiamų pasekmių pritaikymą, jie niekada neturėtų sulaikyti meilės ir švelnumo, panaudodami tai kaip bausmės priemonę (Rd 3:1-28; Įst 4:37).
- Tėvai turėtų dar kartą patvirtinti žodžiu savo besąlyginę meilę ir įsipareigojimą vaikui:
 - Žodinis atskyrimas vaiko nuo neteisingų jo veiksmų ar nuodėmės nuo nusidėjėlio (Hbr 12:5).
 - Žodinės meilės ir įsipareigojimo išreiškimas (Ef 6:4).
 - Fizinis meilės išreiškimas, laikant ir apkabinant vaiką (Rd 3:31-33).
- Tėvai neturėtų atsiprašinėti vaiko už nubaudimą ar stengtis pataikauti jam dėl to, kad buvo nubaustas. Tuomet prarandamas siektas tikslas ir vaiko mintyse susimaišo tėvų motyvai.
- Vaikui reikia Dievo besąlyginės meilės nuraminimo, net ir tuomet, kai jis nusideda prieš tėvus ir Dievą (John 3:16).
- Tai yra puikus laikas dar kartą pabrėžti lūkesčius ir pasekmes. Tėvai turėtų išnaudoti šią galimybę:
 - Mokyti vaiką visada mokytis iš savo klaidų ir nekartoti jų.
 - Aptarti, koks buvo pažeidimas ir kodėl jis yra neteisingas.
 - Patikinti vaiką, kad panašios pasekmės laukia kiekvieną kartą.

Lk 15:17-31

17 Tada susiprotėjęs jis tarė: 'Kiek mano tėvo samdinių apščiai turi duonos, o aš čia mirštu iš bado!'
 18 Kelsiuos, eisiu pas tėvą ir sakysiu: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau.
 19 Nesu vertas vadintis tavo sūnumi. Priimk mane bent samdiniu!'
 20 Jis pakilo ir iškeliavo pas tėvą. Jam dar toli esant, tėvas jį pamatė ir, apimtas gailesčio, pribėgo, puolė ant kaklo ir meiliai pabučiavo.
 21 O sūnus jam tarė: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau, nebesu vertas vadintis tavo sūnumi'.
 22 Bet tėvas įsakė savo tarnams: 'Kuo greičiau atneškite geriausią drabužį ir apvilkite jį. Užmaukite jam ant piršto žiedą, apaukite kojas!
 23 Atveskite nupenėtą veršį ir papjunkite! Valgsim ir linksminsimės!
 24 Nes šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado'. Ir jie pradėjo linksmintis.
 25 O vyresnysis jo sūnus buvo laukuose. Kai grįždamas prisistartino prie namų, išgirdo muziką ir šokių.
 26 Pasišaukęs vieną iš tarnų, jis paklausė, kas čia dedasi.
 27 Tas jam atsakė: 'Sugrįžo tavo brolis, tai tėvas papjovė nupenėtą veršį, nes sulaukė jo sveiko'.
 28 Tada šis supyko ir nenorėjo eiti vidun. Tėvas išėjęs ėmė jį kvieisti.
 29 O jis atsakė tėvui: 'Štai jau tiek metų tau tarnauju ir niekad tavo įsakymo
 30 Bet vos tik sugrįžo šitas tavo sūnus, prarijęs tavo turtą su kekšėmis, tu tuojau papjovei jam nupenėtą veršį'.
 31 Tėvas atsakė: 'Sūnau, tu visuomet su manimi, ir visa, kas mano, yra ir tavo.

Atleidimas ir susitaikymas yra penktoji disciplinos proceso fazė, kuri galutinai užbaigia pataisymo ciklą – nubaudimas, nuliūdimas, nuraminimas ir susitaikymas (Lk 15:17-32).

- Atleisdami ir susitaikydami tėvai privalo suprasti, kad drausminimo proceso tikslas veda link teigiamų pasikeitimų – nusistatymo pakeitimas, blogų veiksmų supratimas, nutrūkusių santykių suvokimas ir atgailaujanti širdis (Lk 15:17-19).
- Tėvai privalo imtis iniciatyvos pasirinkdami tinkamą laiką susitaikymui, suprasti vaiką ir imtis būtinų veiksmų, reikalingų susitaikymui (Lk 15:20).
- Vaikai turi noriai siekti Dievo bei tėvų atleidimo, ir turi noriai žodžiu atsiprašyti, kad apvalytų savo sąžinę (Lk 15:21).
- Tėvai privalo atleisti ir užmiršti atstatydami pilnavertį bendravimą su vaiku, išlaikyti pasitikėjimą ir patikinti, kad Dievas atleidžia (Lk 15:22-24).
- Tėvai privalo palaikyti nubaustą vaiką tiek šeimoje, tiek už šeimos ribų. Bausmė yra tik tarp tėvų ir vaiko. Vaikui reikia nuolatinio tėvų palaikymo (Lk 15:25-30).
- Nors santykai tarp vaiko ir tėvų, bei tarp vaiko ir Dievo, yra atstatyti, vis tiek dažnai reikia išgyventi pasekmes ir atstatyti žalą (Lk 15:31).

Apie autorius

Larry D. Fincher ir Thelmita B. Fincher yra vedę trisdešimt septynerius metus. Jie turi ištękusią dukrą bei žentą – Angey ir Kabe Lyons, du anūkus – Fletcher ir Luke Lyons, vedusį sūnų bei marčią – Tim and Nino Fincher, ir trečią anūką – Stephen Fincher. Fincheriai įsteigė ir vadovauja Šeimos Kūrimo Tarnystei, kuri priklauso Rowland Road Baptistų Bažnyčiai, esančiai Monroe mieste, Luizianos valstijoje, JAV. Šios tarnystės tikslas – *“Paruošti šeimas gyventi sėkmingu Dievo būdu”*. Fincheriai rengia šeimos seminarus ir konferencijas tiek savo šalyje, tiek užsienyje.

Larry tarnauja šeimų pastoriumi Rowland Road Baptistų Bažnyčioje. Daugiau nei trisdešimt metų jis išsamiai studijuoja, rašo literatūrą, konsultuoja ir moko žmones Krikščioniškos šeimos ugdymo srityje. Jis įgijo bakalauro ir magistro laipsnius Arkanzaso universitete ir iki pensijos dirbo direktoriumi „Entergy“ korporacijoje, kuri tiekia elektrą Arkanzaso, Misisipės, Luizianos ir Teksaso valstijoms bei Naujojo Orleano miestui.

Thelmita įgijo namų ekonomikos bakalauro laipsnį Šiaurinio Teksaso universitete. Ji yra diplomuota mokytoja Teksaso, Arkanzaso ir Luizianos valstijose, turinti dvidešimt devynerių metų vaikų lavinimo bei auklėjimo patirtį, kurią sukaupė mokytojaudama vidurinėse ir aukštosiose mokyklose.

Trisdešimt septyneri santuokos, trisdešimt ketveri vaikų ir trys anūkų auklėjimo metai – svarus patirties bagažas, kurį įgijo Fincheriai vaikų auklėjimo srityje. Sukaupę kraitį gerokai papildė trisdešimties metų stažas konsultuojant savo tautiečių bei užsieniečių šeimas. Bet svarbiausia, pasak Fincherių, ilgametė patirtis įtikino, jog Dievas visada parodo tinkamus sprendimus, tereikia pažinti, suprasti ir pritaikyti principus, užrašytus Jo Žodyje – Biblijoje.

Šaltinių sąrašas

Arp, David, and Claudia Arp. ***Love Life for Parents – How to Have Kids and a Sex Life Too***. Grand Rapids, MI.: Zondervan, 1998.

_____. ***10 Great Dates to Revitalize Your Marriage***. Grand Rapids, MI.: Zondervan, 1997.

Bennett, Steve and Ruth. ***365 TV-Free Activities***. Holbrook, MA: Bob Adams, Inc., 1991.

Bly, Stephen A. ***How To Be A Good Dad***. Chicago, IL: Moody Press, 1986.

Chapman, Gary. ***The Five Love Languages***. Chicago, IL.: Moody Publishers, 1992.

Cloud, Henry, and John Townsend. ***Boundaries in Marriage***. Grand Rapids, MI.: Zondervan, 1999.

Crab, Lawrence J. Jr., ***The Marriage Builder***. Grand Rapids, MI.: Zondervan, 1992.

Dillow, Linda, and Lorraine Pintus. ***Intimate Issues: 21 Questions Christian Women Ask About Sex***. Colorado Springs, Co.: Waterbrook Press, 1999.

Dobson, Dr. James C. ***Bringing Up Boys***. Wheaton, IL: Tyndale House, 2001.

_____. ***Complete Marriage and Family Home Reference Guide***. Wheaton, IL: Tyndale House, 2000.

_____. ***Hide or Seek, How to Build Self-Esteem In Your Child***. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Company, 1979.

_____. ***Love for a Lifetime***. Sisters, OR: Multnomah Publishers, 2001.

_____. ***The New Dare to Discipline***. Wheaton, IL: Tyndale House, 1992.

_____. ***Parenting Isn't For Cowards***. Waco, TX: Word Books, 1987.

_____. ***What Wives Wish Husbands Knew About Women***. Wheaton, IL.: Tyndale House Publishers, 1977.

_____. ***The Strong Willed Child***, Wheaton, IL: Tyndale House, 1978.

Ezzo, Gary and Buckman, Robert, M.D. *Baby Wise*. Sisters, OR: Multnomah Press, 1998.

_____. *Baby Wise Book Two*. Sisters, OR: Multnomah Press, 2001.

_____. *Child Wise*. Sisters, OR: Multnomah Press, 1999.

_____. *Preteen Wise*. Sisters, OR: Multnomah Press, 2000.

_____. *Teen Wise*. Sisters, OR: Multnomah Press, 2000.

Fincher, Larry D., and Thelnita Fincher. *A Biblical Perspective of Marriage*. Monroe, LA.: HomeBuilders Ministry, 2003.

_____. *Managing Conflict Biblically*. Monroe, LA.: HomeBuilders Ministry, 2002.

Harley, Willard Jr., *His Needs, Her Needs*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 2001.

Hogg, Tracy. *Secrets of the Baby Whisperer*. New York: Ballantine Books, 2001.

_____. *Secrets of the Baby Whisperer for Toddlers*. New York: Ballantine Books, 2002.

Hummel, Charles E. *Tyranny of the Urgent*. Downers Grove, IL: Inter Varsity Press, 1994.

Kimmel, Tim. *Little House On The Freeway*. Portland, OR: Multnomah Press, 1987.

Kuydendall, Carol. *Learning To Let Go*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1985.

Lehaye, Tim, and Beverly Lehaye. *The Act of Marriage*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998.

Leman, Dr. Kevin. *Parenthood Without Hassles*. Irvine, CA: Harvest House, 1979.

Lewis, Paul. *40 Ways To Teach Your Child Values*. Wheaton, IL: Tyndale House, 1985.

Linamen, Karen Scalf. *Pillow Talk – The Intimate Marriage from A to Z*. Old Tappan, NJ.: Fleming H. Revell, 1998.

Martin, Dr. Grant, Ph.D. *The Attention Deficit Child*. Colorado Springs, CO: Chariot Victor, 1998.

_____. *Help! My Child Isn't Learning*. Colorado Springs, CO: Focus On the Family, 1995.

Merrill, Dean and Grace. *Together At Home*. Nashville, TN: Thomas Nelson, 1985.

Morgan, Elisa and Kuykendall, Carol. *Children Change A Marriage*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1999.

Morley, Patrick M., *What Husbands Wish Wives Knew About Men*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1999.

Omartian, Stormie. *The Power Of A Praying Parent*. Eugene, OR: Harvest House, 1995.

Parrot, Les, and Leslie Parrot. *The Love List – Eight Little Things That Make a Big Difference in Your Marriage*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2002.

Penner, Clifford, and Joyce Penner. *The Gift of Sex*. Nashville, TN: W Publishing Group, 2003.

Peters, Angie. *Celebrate Home*. St. Louis, MO: Concordia, 1998.

_____. *Celebrate Kids*. St. Louis, MO: Concordia, 2000.

Rainey, Dennis and Barbara. *So You're About To Be A Teenager*. Nashville, TN: Thomas Nelson, 2002.

Ramsey, Dave. *The Super Red Racer*. Brentwood, TN: Lampo Press: 2003.

_____. *Teaching Kinds About Money, Ages 3-12* (Cassette and Worksheets). Brentwood, TN: Lampo Press, 2003.

Reisser, Paul C., M.D. *Complete Book of Baby and Child Care*. Wheaton, IL: Tyndale House, 1997.

Sala, Harold J. *How To Enjoy Raising Your Children*. Denver, CO: Accent Publications, 1984.

Schlessinger, Dr. Laura. *Parenthood By Proxy*. New York: Harper Collins, 2000.

Scott, Sharon. *Peer Pressure Reversal*. Amherst, MA: Human Resources Development Press, 1985.

Smalley, Gary, and John Trent. *The Two Sides of Love*. Colorado Springs, CO.: Focus on the Family Publishing, 1999.

Smalley, Gary and Trent, John. *The Blessing*. Nashville, TN: Thomas Nelson, 1986.

Smalley, Gary. *The Key To Your Child's Heart*. Waco, TX: Word Books, 1984.

Stanley, Charles. *How To Keep Your Kids On Your Team*. Nashville, TN: Thomas Nelson, 1986.

Tobias, Cynthia Ulrich. *Every Child Can Succeed*. Wheaton, IL: Tyndale House, 1996.

_____. *The Way They Learn*. Wheaton, IL: Tyndale House, 1994.

Trent, John and Cindy and Smalley, Gary and Norma. *The Treasure Tree*. Dallas, TX: Word Publishing, 1992.

Tripp, Tedd. *Shepherding A Child's Heart*. Wapwallopen, PA: Shepherd Press, 1995.

Warren, Neil Clark. *Forever My Love*. Colorado Springs, CO.: Focus on the Family Publishing, 1998.

Weidmann, Jim and Bruner, Kurt. *An Introduction To Family Night's Tool Chest*. Colorado Springs, CO: Cook Communications, 1997.

Wheat, Ed, and Gaye Wheat. *Intended for Pleasure*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 1997.

Whelchel, Lisa. *Creative Correction*. Wheaton, IL: Tyndale House, 2000.

Ziglar, Zig. *Raising Positive Kids In A Negative World*. Nashville, TN: Thomas Nelson, 1985.